

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečne K 1.90

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 v
za trikrat " 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 17. oktobra.

Draginjska razprava.

Dne 5. oktobra so pričeli in danes še končali prvo branje raznih predlogov proti draginji. To jasno dokazuje, da ravno tisti izrabljajo sedanjo draginjo v svoje strankarske namene, ki najbolj kriče o draginji. Za te demagoge je draginja le voda na njihove mlince. Čim več vode, tem hitreje meljeje njihova kolesa. Višek hinavščine pa je dejstvo, da ti »prijatelji ljudstva« dosledno glasujejo proti proračunu in vsakemu predlogu, ki zahteva potrebno pokritje za nove izdatke. To stališče je seveda najugodnejše nasproti javnosti in volilcem. Na eni strani se dobri kajo državnim uslužbencem, katerim milostno zagotavljajo višje plače, na drugi strani pa si zavarujejo hrbe nasproti davkoplačevalcem, češ, saj smo glasovali proti novim in višjim davkom. Ako to ni največji politični »švindelj«, potem je tudi Nikola Njeguš vse časti in odlikovanja vreden mož. V taci razmerah mora človek imeti res veliko poguma, ako hoče govoriti resnico in zastopati pravico...

Govorila sta danes glavna govornika, nemški agrarec Seidl in socialni demokrat Resel. Povedala nista prav nič novega. Po običajnih stvarnih popravkih je predsednik dr. Sylvester odkazal predloge draginjskemu odseku, ki ima nalogo, da v štirinajstih dneh predloži zbornici svoje nasvete proti draginji. Radovedni smo, kaj bodo skuhalili in zvarili draginjski čarovniki. Skoraj gotovo bodo najprvo izvolili pododsek. Kako bedasti so še razni ljudje, tudi inteligentje, dokazuje ta slučaj. Te dni mi je inače izobražen človek v vlaku dokazoval, kako lahko je mogoče pregnati vso draginjo. Država naj napravi za milijardo papirnatega denarja, kar bi ne povzročilo mnogo stroškov za papir in tisek, in naj ga razumno razdeli med stradajoče prebivalstvo, državne uslužbenke itd. S tem bi bila draginja premagana! Ker skoraj gotovo ta moderni Kolumb ne bo čital teh vrstic, zato mu ne morem svetovati, naj dobi patent za svojo — neumnost. Sodim pa, da ta čudak ni osamljen med proroki. Oxenstierna, še vedno so resnične tvoje besede...

Dr. Šusteršič in uradniške plače.

Vlada je pretekli teden predložila načrt zakona, s katerim naj bi se državnim uslužbencem vsled draginje plače zvišale za okroglo 33 milijonov. Obenem pa zahteva vlada, da se za enako svoto zvišajo železniški tarifi, osebna dohodarina itd. In hitro so prišli tekmeči za »ljudsko hvalo in popularnost« ter zahtevali, naj se vse te vladne predloge brez prvega branja odkazuje odseku. Načeloma bi tej zahtevi ne mogli in ne hoteli ugovarjati. Ako pa se je doslej skoraj o vsaki najmanjši vladni predlogi vršila razprava v prvem branju, ne moremo razumeti, zakaj bi se o teh velevažnih vladnih načrtih v parlamentu ne izrekla resna beseda. In s tega načelnega stališča je minoli teden dr. Korošec v imenu slovensko-hrvatskega kluba zahteval v zboru načelnikov, da se vrši prvo branje teh vladnih predlogov.

Danes je dr. Šusteršič obširneje utemeljil to stališče ter med živahnim pritrjevanjem izjavil:

Ako se skoraj o vsaki tudi malenkostni vladni predlogi vrši razprava tudi v prvem branju, je pač naravno, da tudi o tako važnih načrtih zakonov označimo svoje stališče jasno in odkrito, kakor je dolžnost resnih ljudskih zastopnikov. S tem se stvar ne bode prav nič zavlekla; ako kratko povemo svoje mnenje, morejo se vse predloge še danes odkazati odseku.

Avstrijski parlament je zadnja leta že večkrat uravnaval uradn. plače,

uravnal pa jih še vedno ni. Vse uravnave so bile le krparije — circulus vitiosus. In uspehi? Vedno večja nezadovoljnost državnih uslužbencev in že strahovito rastoči letni izdatki. Leta 1894 so znašale plače državnih uslužbencev 222,923.000 K, deset let pozneje že 392,726.000; lani 562,328.000 in tekoče leto 586,611.000 K. Tem izdatkom pa moramo še prišteti 120 milijonov za uradniške pokojnine. In prepričani smo, če dovolimo za uradnike še več, nego predlaga vlada, da s tem ne bode odpravljena draginja. Z vsako regulacijo uradniških plač so se podražila stanovanja, živila in sploh vse potrebščine.

Velika hiba vladnega načrta pa je, da izključuje razne vrste v državnih podjetjih zaposlenih delavcev in uslužbencev najnižje kategorije, ki res stradajo in so v prvi vrsti opravičeni, da se jim zvišajo plače. (Burno pritrjevanje.) Vladna predloga ne pozna prožnih delavcev pri državnih železnicah; izključeni so gozdni, rudniški, salinski, tobačni in cestni delavci, pozabljeni so pomožni slugi. Na drugi strani pa se vlada ozira celo na uradnike šestega plačilnega razreda. (Živahno pritrjevanje.)

Na ta način se ne sme reševati to vprašanje, ako hočemo res istim pomagati, ki najhuje čutijo draginjo. Mi bi sploh ne ugovarjali potrebnemu zvišanju uradniških plač, ko bi državna uprava od tega imela količkaj koristi. Državna uprava pa je še slabša, nego je bila. Nekateri uradi, osobito pri osrednji vladi, so prenapolnjeni. (Živahno pritrjevanje.) Od leta 1894, torej v šestnajstih letih, se je število državnih uradnikov pomnožilo kar za 50 odstotkov. (Klici: Čujte! Čujte!) Imamo mnogo vestnih in marljivih uradnikov, so pa tudi taki, ki tratijo čas in ne vrše svojih dolžnosti. Ali ni smešno, da se je n. pr. petnajst uradnikov bavilo v vprašanju, ali naj žena vratarjeva snaži v nekem uradu ali naj se nastavi posebna ženska. (Splošen smeh.) Izvoljena je pač že komisija, ki naj se peča z reformo državne uprave; tudi stroški za to komisijo so že v državnem proračunu, toda na reformo državne uprave bodemo še dolgo čakali. (Živahno pritrjevanje.) Ta komisija je sploh odveč. Vsak načelnik svojega urada mora dobro vedeti, kako naj se boljše izrabi čas. V prvi vrsti je potrebna decentralizacija državne uprave in pa število državnih uslužbencev se mora sčasom znižati. Manj uradnikov, pa boljše plače! (Burno pritrjevanje.) Dajmo uradnikom, kar je najpotrebnejše, to je službena pragmatika in časovni avanzma. Potem bodo uradniki zadovoljniji in njihovo delo bode uspešnejše. Zato moramo obsojati način, kako dandanes nekateri državni uradniki kršijo disciplino. To je že prava anarhija v državnih upravi, ki državo tira do poloma. Ako bi zasebni podjetniki tako gospodarili, pridejo vsi na kant. (Burno pritrjevanje.) Ko je državni zbor dovolil 6 milijonov za povzdigo živinoreje, in sicer le do leta 1917, kričali so mnogi vseprek: »Glejte, koliko požro naši agrarci! In vendar je in ostane naš kmet največji revež, ki najbolj čuti draginjo. (Živahno pritrjevanje.) Ko pa gre za stalno zvišanje uradniških plač najmanj za 50 milijonov, pa naj bi molčali!

V pokritje teh stroškov pa vlada uporabi najpopularnejše davke. Za zvišanje osebne dohodarine bodo skoraj gotovo glasovale vse stranke. S čim pa bo vlada pokrila stroške socialnega zavarovanja in druge nujne izdatke? Kako hoče vlada deželam odkazati večje dohodke, ako že sedaj izrabi vse popularne davke? Ti davki naj bi bili priprava za tovore nepopularnih davkov, kakor je n. pr. žganjarina, proti kateri socialni demokratje prete z obstrukcijo. Vlada bi morala izdelati in predložiti celoten finančni program, s katerim bi mogli po potrebi nižjim uradnikom zvišati plače, zvišati pa

tudi državne podpore deželam in zagotoviti pokritje za razne nujne državne in ljudske potrebščine.

Mi torej zahtevamo celoten finančni program. Plače naj se zvišajo uradnikom nižjih razredov, pomožnim slugam in vsem delavcem v državnih podjetjih. Vladi pa se naroča, naj hitro izvrši reformo državne uprave in s to reformo tudi predloži definitivno regulacijo uradniških plač. (Burno pritrjevanje. Govorniku čestitajo.)

Ker drugi govorniki niso bili oglašeni, je predsednik vse vladne predloge odkazal odseku.

Italijanska pravna fakulteta.

Italijanski poslanci mislijo samo na svojo pravno fakulteto. Postali so že naravnost nadležni. Vsak čas vstane dr. Conci in predlaga, naj vladna predloga glede italijanske pravne fakultete pride na dnevni red. Danes je zopet vstal dr. Conci in predlagal, naj predsednik postavi na dnevni red italijansko vseučiliško vprašanje takoj za prvo razpravo o poslovniku in še pred državnim proračunom, torej kot drugo točko. Nemški radikalec dr. Pollauf pa odločno ugovarja, da to vprašanje sploh pride kedaj v razpravo. Posl. vitez Bilinski predlaga v imenu poljskega kluba, naj pride italijanska pravna fakulteta na vrsto takoj za proračunom.

Za vlado in nemškonarodno zvezo je to vprašanje jako trd in grenak oreh. V nemškonarodni zvezi od zadnjih volitev prevladuje radikalna struja, ki sploh vsem nemškim narodom odreka srednje in višje narodne šole. Posamezni člani te zveze, n. pr. dr. Erler, prete javno, da izstopijo iz zveze, ako glasuje za italijansko pravno fakulteto. Ob tem vprašanju bi se utegnila razbiti nemškonarodna zveza, ki naj bi tvorila jedro bodoče vladne večine. To je tudi razlog, da vlada ne drege v sršenovo gnezdo. Pa tudi krščanski socialci, ki so se še lani jako ogrevali za italijanske zaveznike in njihov razne želje, so sedaj kot polži skrili svoje rozičke.

Naloga slovenskih poslancev, najmanj pa jugoslovanskih ni, da bi za vlado in nemško-narodno zvezo ko stanj pobirali iz ognja. Zato so večinoma glasovali za Concijev predlog, ki je tudi obveljal s 144 glasovi proti 109. To je bila huda klofuta za nemški tabor, posebno pa za one nemške priganjače, ki za vsako ceno kupujejo italijanske glasove in pošiljajo pozdrave rimskemu županu Natanu. Kot politični cukci so se stiskali v kote, da skrijejo svojo »sramozljivost« in poparjenost. Bili so le posamezni »junaki«, ki so ostali v zbornici in glasovali proti Italijanom. Za predlog so glasovali češki, rusinski in jugoslovanski poslanci ter socialni demokratje. Za naš klub je pri tem formalnem glasovanju važen tudi razlog, da pride obenem tudi slovensko vseučiliško vprašanje zopet v ospredje.

Dalmatinska železnica.

Danes je v razpravi o nujnem predlogu posl. Dulibiča in Jarca glede dalmatinske železnice govoril poslanec dr. Benkovič.

Označil je izjavo železniškega ministra kot zadovoljivo, kolikor se tiče belokranjske železnice in v kolikor je po tej izjavi ogrska vlada opustila načrt železnice v unski dolini via Novi. Nato se je obširno bavil z omahljivim stališčem avstrijskih vlad Beck, Bienenrth in Gautsch III. glede liške železnice, označil današnjo izjavo železniškega ministra kot nezadostno in skeptično sodil o splošnem zagotovitlu, da bo vlada varovala vitalne avstrijske interese; protokolarna pogodba z dne 8. oktobra 1907 tvori dejansko sestavni del nagodbe; bila je predložena nagodbenemu odseku. Govornik prijavi sledečo resolucijo:

Zbornica naj sklene, da smatra protokolarno pogodbo z dne 8. oktobra 1907 kot sestavni del nagodbe in pozivlja vlado, da se tega neomajno drži.

Dalje povdarja vitalni interes štajerske dežele na tej železnici, ki naj bo podaljšanje štajerske vzhodne železnice in razpravlja o stališču merodajnih faktorjev v deželi, posebno graške trgovske in obrtne zbornice ter deželnega zbora (glej sejo z dne 28. decembra 1909); jugovzhodni del Štajerske ima eminenten interes na tej železnici, kar govornik dokaže z raznimi vzgledi. — Sklicuje se na deželnega poslanca Orniga, ki je v deželnem zboru izjavil, da po zapostavljanju Spodnjega Štajerja sodeč dežela sega samo do Mure in da se radi tega ni čuditi klicu: Proč od Gradca!

Dalje Štajerska potrebuje vzhodne longitudinalne železnice (katere predpogoj je liška železnica) kot riba vode, da se reši monopola južne železnice. Štajerska je tako rekoč dojilka južne železnice, ki v zvezi z ogrsko železnico upravo zavira vsako izpopolnjevanje našega železniškega omrežja (podaljšanje rogaške železnice do Krapine, zboljšanje prometnih razmer na progi Zagreb-Zidani most, uvedbo brzovlakov in novih osebnih vlakov).

Govornik prijavi resolucijo glede rogaško-krapinske železnice in proge Zidani most-Zagreb. Govornik biča šikane ogrske železniške uprave v prometu na navedenih progah. Zbornica naj predloge soglasno sprejme in zakliče vladi: Landgraf, bleibe hart!

O dr. Benkovičevem govoru spričo vitalne važnosti tega vprašanja za celo Avstrijo vsi listi obširno poročajo.

„Agro-Mercur“ pred sodiščem.

Nadaljevanje zaslišavanja knjigovodkinje.

Na vprašanje, kako se bo ta znesek obrestoval, se je pričel reko, da dobi kasneje pojasnilo, kar se pa ni zgodilo. Priči tudi ni nič znano, da bi se o prenosu omenjenih 100.000 K kaj sklepalo pri »Agro-Merkurju« ali pri »Zvezi slovenskih zadrug«. O zadevi 25 menic je pričel znano le sledeče: Dobila je od »Zveze« pismeno obvestilo, ki je vsebovalo celi račun glede teh menic. Za dotične zneske (120.000 K) je v »Agro-Merkurjevih« knjigah obremenila »Zvezo slovenskih zadrug«. Nekega dne oktobra 1910 je prišel predsednik g. Lenarčič k pričel ter jo vprašal, če so menice, ki so že v plačilo zapadle, v »Agro-Merkurjevih« knjigah izpeljane, kar pa je pričla zanikala, češ, da ni dobila od nikogar kakega obvestila. Lenarčič je rekel, da je »Zveza« menice ob njihovi zapadlosti plačala ter je pričel naročil, naj v »Agro-Merkurjevih« knjigah ravno tako izpelje kot je v »Zvezinih«. Na podlagi prvotnega »Zvezinega« dopisa je ta vpis izvršila, da je obremenila »Zvezo slov. zadrug« za 120.000 kron. Kako se je vse to izvršilo v »Zvezinih« knjigah, ne ve. Da je dal dr. Žerjav pri »Zvezi« odprieti nov račun pod imenom »Agro-Mercur«—Moravče, pričel ni znano. V »Agro-Merkurjevih« knjigah se posojilnica v Moravčah za znesek 120.000 Z ni obremenila. Malo pred otvoritvijo konkurza prinesel je Rožman pričel nek dopis s knjižico moravske posojilnice, v katerem ta posojilnica naznanja, da je sprejela v seji »Agro-Merkurja« za svojega člana. Oboje pa je pričla izročila predsedniku Lenarčiču. O likvidacijski pogodbi med »Agro-Merkurjem« in tvrdko Puc & Comp. pričla ne ve. Dobivala je kot knjigovodkinja »Agro-Merkurja« pismena obvestila od »Zveze« in kar je »Zveza« na ta konto izplačala, je vpisovala »Zvezi« v dobro, a kar je dobila, pa »Zvezi« v breme. Direktno iz »Zvezinih« knjig ni nikdar prepisavala v »Agro-Merkurjeve«. Zasedila je, da so se pri mnogih izvlečkih napačno zaračunavale obresti.

Priča Janko Toman je že 17 let podnačelnik moravske posojilnice in do pred 4 ali 5 leti tudi njen poslovodja. 22. maja 1910 je dobil od g. Rožmana privatno pismo, v katerem prosi,

naj dovoli moravska posojilnica Agro-Merkurju kredita do 120.000 K, kot smo že včeraj omenili. To prošnjo je Agro-Merkurj ponovil z dopisom na moravsko posojilnico z dne 29. maja 1910, a za 200.000 K. Na dopis je odgovorila posojilnica ugodno. Nato je posojilnica dobila od Agro-Merkurja 4. junija 1910 pismo, v katerem se naroča, naj obveste o dovoljenem kreditu Zveze slov. zadrug, kar so tudi storili. Dobili so tudi od Agro-Merkurja podpisano člansko pristopnico k moravski posojilnici. Od Zveze ni bilo nobenega odgovora. Okoli 29. julija 1910 je šele dobil priča pismo od dr. Žerjava, s priloženim načrtom izjave, v katerem ga prosi, naj to izjavo podpiše in pošlje Zvezi slov. zadrug. Potem so dobili 15. septembra 1910 od Zveze dopis, v katerem zahteva Zveza jamstveno pismo, da prevzame posojilnica garancijo za Agro-Merkurja. Posojilnica pa na ta dopis ni odgovorila. Dne 22. septembra 1910 pa je dobil priča od dr. Žerjava pismo, v katerem nanaša, da namerava Agro-Merkurj izbornu kupčijo z Elizabetnim paromlinom v Budimpešti, a da se Lenarčič, predsednik Agro-Merkurja brani, skleniti to kupčijo, ker se boji izgub. »Dobiček« pa je popolnoma zagotovljen; zato naj moravska posojilnica pošlje Lenarčiču izjavo, da jamči za vsako izgubo pri kupčiji z Elizabetnim paromlinom. Posojilnica je izjavo po dr. Žerjavovem načrtu veljavno podpisala in isto poslala Lenarčiču. Ko je potem priča prišel nekoč v Ljubljano, je govoril z gosp. Lenarčičem, ki je rekel, da je posojilnično izjavo odstranil iz aktov in »da so spet eno neumnost naredili«.

Priča dr. Alojzij Lavš, prokurist Ljubljanske kreditne banke, je bil ravnatelj Zveze slov. zadrug od 2. septembra 1910 do 1. avgusta 1911. Zveza je prejela od svojih članic vloge, ki so znašale okroglo 3.800.000 K, in to septembra 1910. Iz tega denarja je dajala Zveza posojila ali plačevala njihove račune ali dolgove, tako tudi za svojega člana Agro-Merkurja. Na podlagi prilog blagajniške knjige je konstatiral, da so se pred njegovim vstopom plačevali za Agro-Merkurja različni računi, potem pa ne več, ker se je reklo, da je kredit že previsok. V Zvezinih knjigah je pri pregledovanju našel prenos 100.000 K na Kočevje in pripoznanje Agro-Merkurja za to vsoto. Ker med pisni ni našel nikake podlage za ta vpis, je vprašal knjigovodjo Pečarja za pojasnilo. Ta mu je rekel, da mu je dr. Žerjav ali Rožman ukazal, naj vpiše Agro-Merkurju v dobro 100.000 K in kočevski posojilnici v breme 100.000 K. 16. sept. 1910 je vprašal kočevsko posojilnico, če je sploh dovolila Agro-Merkurju kak kredit, nakar je dobil odgovor, da ne. Pregledal je tudi vse sejne zapisnike pri Zvezi ter vprašal tudi vse člane načelstva, a so mu rekli, da niso nikdar kredita dovolili. Ko je prišel k Zvezi, je hotel sestaviti najprej surovo bilanco. V to svrhu je pregledal Zvezine knjige, ki so se mu dale na razpolago. Po teh se ni vjemala surova bilanca za 400.000 K. Ker se mu je to zdelo nemogoče, je zasledoval in povpraševal še po nadaljnjih knjigah. Bil je pri dr. Žerjavu in ga vprašal, če ni kakih drugih knjig oziroma če ve, odkod izvira ta diferenca. On pa mu je odgovoril, da ne ve. Tudi Rožmana je enako vprašal, a tudi brez uspeha. Rožman mu je odgovoril, naj le išče, je že kje zapisano. Istotako je spraševal knjigovodjo Pečarja. Nato je šel vprašat k Agro-Merkurju, koliko dolguje on po svojih knjigah Zvezi. Reka mu je gdčna Bohinčeva: »Okoli 500.000 K.« Potem je šel zopet nad knjigovodjo Pečarja, in ko ga je resno in odločno prijel, mu je priznal, da ima še eno knjigo zaklenjeno. Pokazal mu je to knjigo in v tej so se nahajali trije iz druge knjige iztrgani listi. Rekel mu je Pečar, da mu je dr. Žerjav ukazal svojčas vsa izplačila za Agro-Merkurja vpisati v to tajno knjigo in da je ne sme nikomur pokazati, ker nikogar nič ne briga. V tej knjigi je bilo izkazano, da dolguje Agro-Merkurj Zvezi slov. zadrug nad 400.000 K, medtem ko je bilo izkazano v knjigah Zveze slov. zadrug le par tisoč kron. Priznal je tudi, da je to knjigo tudi revizorjem, dr. Majaronu, načelniku revizijskega odbora, prikriji. Dalje je priznal Pečar, da je šel takrat, ko je priča prišel k Zvezi, k dr. Žerjavu in ga vprašal, če sme to knjigo njemu (dr. Lavšu) pokazati. Dr. Žerjav pa mu je odgovoril, da je tozadevno že vse potrebno Rožmanu naročil. Nato je prišel Rožman k Pečarju in mu naročil, naj iz knjige Moravče — Agro-Merkurj iztrga dva lista. Odkod je tretji zgoraj omenjeni

list, ne ve. Na omenjenih dveh listih so vpisana izplačila za Agro-Merkurja, kar se lahko dožene po dotičnih fakturah. V sejnih zapisnikih Zveze ni nikdar našel, da bi bila kočevska posojilnica pri Zvezi prošila za Agro-Merkurja kredita in da bi Zveza tak kredit kočevski dovolila. Vprašal je nadalje člane načelstva, in ti si mu odgovorili, da jim nič ni znano o kakem kreditu, in Rožman sam je v seji načelstva Zveze na vprašanje predsednika Kneza, koliko je Agro-Merkurj Zvezi dolžan, odgovoril: Nič več kot 70.000 K. Kot že gori omenjeno, je dobil na vprašanje 15. sept. 1910 od kočevske posojilnice negativen odgovor, dne 19. sept. pa mu je postrešek prinesel neko pismo kočevske posojilnice, ki ga je po njegovem mnenju pisal dr. Žerjav. To je bilo tisto pismo, ki so ga v Kočevju podpisali posojilnični odborniki, ne da bi vedeli, za kaj se gre. Priča je šel v Kočevje 1. novembra 1910; prosil je gospod Kajfež iz Kočevja, naj pride nekdo doli, da bo poučil ljudi, ki so vsi razburjeni, ker so dr. Žerjavu pismo podpisali, in ker se je baje v tem pismu zavezala kočevska posojilnica, da kreditira za Agro-Merkurja 400.000 K. V Kočevju je priča našel pri Kajfežu odbornike Bachmeierja, Knavsja in Krašovca ter posojilničnega tajnika Rajherja. Vsi so mu pravili, da se je 19. septembra 1910 pripeljal okoli poldne dr. Žerjav v Kočevje in tam narekoval tajniku Rajherju v naglici gori omenjeno pismo ter se potem takoj zopet odpeljal. Tajnik Rajher je sam rekel, da mu je dr. Žerjav tako hitro narekoval, da sam ni nič razumel. Prvi trije pa so rekli, da so podpisali, ne da bi vedeli kaj. Pismo od 19. sept. je priča pokazal potem v seji Zvezinega načelništva, ki pa je sklenilo, da se na to pismo ne more ozirati.

Glede 25 menic pa ve sledeče: Prebral je zapisnik seje načelstva Zveze z 12. julija 1910, v kateri se je sklenilo, da se prenese račun Agro-Merkurja na nov račun Moravče — Agro-Merkur. Moravska posojilnica se je zavezala, da pristopi poleg Agro-Merkurja kot porok in plačnik in se je obenem zavezala plačevati dolg Agro-Merkurja v obrokih po 10.000 kron. Vsa plačila, ki so prihajala za Agro-Merkurja, so se vpisavala od 1. julija 1910 v konto Moravče — Agro-Merkur v dobro. Agro-Merkur je imel namreč pri Zvezi 120.000 K meničnega dolga, ki se ga je obvezala plačevati v obrokih moravska posojilnica. — Priča nadalje izpove, da je našel v sejnih zapisnikih, da je Zveza slov. zadrug dovolila Agro-Merkurju kredita 1 e do 50.000 K in poleg tega še do višine računov prodanega blaga. Ker pa je bil ta kredit že davno prekoračen, sta seveda Rožman in dr. Žerjav skušala to prikriti z raznimi prenosi in drugimi manipulacijami.

Razprava se je nato prelozila, da sodni izvedenci med tem časom predložene knjige pregledajo.

Razmerje med Agro-Merkurjem in Zvezo slov. zadrug se še ni popolnoma pojasnilo. Govori se pa precej splošno, da bi bilo to razmerje prav lahko pojasniti iz dopisov, ki jih je svoječasno ob ustanovitvi Agro-Merkurja razpošiljala Zveza slov. zadrug, v katerih je le ta navadno nazivala Agro-Merkur svoj »blagovni oddelek«.

Italijansko-turška vojska.

Laški porazi v Tripolisu.

Iz Carigrada poroča korespondenčni urad: »Sabah« poroča, da dohajajo v Bengazi tisti oddelki, ki jih je oborožil mohamedanski red Senusijev. Pri Dorni so streljali Turki na neko šalupo, ki je plula s 60 laškimi vojaki proti obrežju, da rekognoscirajo. Ubiti so bili vsi Lah, šalupa se je pa razbila. Nato so streljale laške ladje na Derno, ne da bi bile napravile kako škodo. — Turški vojaki so napadli Lahe pri Assisjeju. Italijani so imeli izdatne izgube. »Sabah« tudi poroča, da je prodiralo več tisoč laških vojakov iz mesta Tripolis v notranjo deželo. Pri Elkarbu, tri četrt ure od Tripolisa, so pa napadli Lahe turški vojaki. Turke so podpirali tudi domačini. Lah so izgubili nad 100 mož in so v neredu bežali. Turški ministrski svet je imenoval za začasnega valija Tripolitanije polkovnika Recheta. »Sabah« tudi poroča, da se je turški ataše dr. Fethi z nekaterimi tovarši pridružil turškim vojakom, ki jim poveljuje polkovnik Rechet. V Carigradu smatrajo župana Tripolisa, Hasan pašo, za izdajalca, ker je izkušal podkupovati Arabce za Lahe, ki so ga zato imenovali za podguvernerja. Iz Berolina se poroča: V dosedanjih bojih z Lah je bilo ubitih le malo Turkov, Lah so imeli nekaj ranjenecv. V pristanišču Tripolis se je razbila v četrtek ena torpedovka. Zelo vznemirjajo po-

ročila — o koleri. Policija se reorganizira. 1200 turških uradnikov se hoče vrniti v Stambul in se prepeljejo najbrže z neko nemško ladjo.

Lahi nameravajo novo akcijo.

Admiral Aubry, vrhovni poveljnik laškega brodogoja, je čisto natihoma dospel v Rim. Sodi se, da se bo posvetoval z vlado glede na eventualno demonstracijo laškega brodogoja v tistih turških pristaniščih, koder bi znali izbruhniti protilaški izgredi.

Lahi zopet vznemirjajo epirsko obal.

»Mattinu« poročajo iz Aten: Dne 16. t. m. ob 11. uri popoldne se je slišalo živahno streljanje v smeri proti Gumenici na epirski obali. Zapazili so nato laško bojno ladjo, ki je z veliko hitrostjo odplula od obrežja, kjer se je zapazil gost dim. Sodi se, da je ladja bombardirala kak kraj na obali.

»Lokalanzeigerju« poročajo iz Carigrada, da je turško vojno ministrstvo bilo obveščeno, da laške torpedovke vznemirjujejo ves Arhipelagus. Iz Preveze in Valone pa poročajo, da tam sicer zadnjih pet dni niso videli nobene laške bojne ladje, pač pa se ve, da se laška eskadra nahaja nedaleč od obrežja.

Italijani že pričeli s svojo novo akcijo v južni Albaniji in Epiru!

»Times« poročajo iz Carigrada, da se uradno potrjuje, da so 3 laški torpedolovci se pojavili pred Mytilene. En torpedolovec se je podal v pristanišče.

S Krfa se poroča: Ena laška bojna ladja je bombardirala pristanišče Rešadije na epirski obali.

Lahi nameravajo bombardirati Solun ali Smirno.

Po oficialnih vesteh se je zapazila 16. t. m. laška eskadra, ki je plula v smeri proti gori Attos. Iz tega se sklepa, da namerava laška eskadra sovražno akcijo proti Solunu ali Smirni.

Turško brodogoje odplulo.

Iz Carigrada se poroča, da je odplulo turško brodogoje iz Bospora z ukazom, da štiti turška pristanišča v Epiru proti napadam Italijanov in naj eventualno napade laško brodogoje. »Daily Mail« poroča, da je v ponedeljek ponoči zapustila ena divizija turškega brodogoja Gallipoli in odplula neznanu kam.

Zastopniki naše armade v Tripolitaniji.

Na vabilo laške vlade se s cesarjevim dovoljenjem udeležijo sledeči avstrijski častniki italijanske ekspedicije: Vojaški ataše v Rimu podpolkovnik generalnega štaba Avgustin Mietzl, mornariški ataše v Rimu korvetni kapitan pl. Remy in podpolkovnik generalnega štaba Julij Vidalé.

Počasna laška mobilizacija.

Vojaški krogi se čudijo, ker je Italija tako počasi mobilizirala. Prvotno so nameravali poslati v Tripolis zgolj vojake iz južne Italije, a pod orožje pozvani rezervisti se niso odzvali pozivu. Hitro so morali zato mobilizirati zbere v severni Italiji. Tako sta pretekla dva tedna, predno so Lah zbrali ekspedicijo. V Tripolis so pa poslali le del mobiliziranih vojakov, zato so danes severni armadni zbori močnejši, kakor so bili pred mobilizacijo. Pomnožili so za vsak slučaj tudi posadke po trdnjavah in po utrdbah v gorah poslali več streliva. Brez vsake strategične potrebe straži Italija južno Adrijo zgolj zato, da izve, katere avstro-ogrške ladje zapuste Jadransko morje. Vse to znači, da Lah ne zaupajo Avstrijcem.

Rusija mobilizira.

»Lokalanzeiger« poroča, da Rusija mobilizira na Ruskem Poljskem in sicer 6. varšavski armadni zbor. Časopisje se je moralo obvezati, da o mobilizaciji ničesar ne poroča. Baje ima ruska mobilizacija zgolj defenziven značaj.

Tudi Bolgarija mobilizira.

Rezervistom so v Bulgariji javno proglasili, da naj bodo pripravljene na povelje odriniti k armadi. Ministrstvo smatra položaj za kritičen. Sodiijo, da je položaj zelo kritičen in da izvede Bolgarija popolno mobilizacijo.

Kaj bo z mirom.

V Rimu zadnje dni poslaniki vele-vlasti pogosto konferirajo z ministrom zunanjih zadev in s podtajnikom. Z vso gotovostjo se sodi, da gre za mirovno preliminarije, kajti pravi mir se bo sklenil šele po dejanski okupaciji vsega Tripolisa. O pogojih miru se trdi sledeče: Turčija ne izgubi samo dejanske marveč tudi nominalno suvereniteto. Glede odškodnine, ki jo ima Turčija od Italije, se bo našla primerena oblika, da ne razburja laške javnosti, ki bi se sicer s to mislijo ne mogla sprijazniti. Kar se tiče verske sultanove suverenitete, ni Italiji ta stvar nič mar, ker zanjo velja načelo ločitve cerkve od države.

Notranje političen položaj v Carigradu.

Diplomaški krogi sodijo, da se bo mir kmalu sklenil. Vojno razpoloženje, ki je vladalo v turški zbornici, je samo znak zadnjih sil mladoturškega režima. Mladoturki so izgubili ves ugled in si ga skušajo pridobiti zdaj s tem, da nahujskajo množico. Vlada hoče počakati, da se ta notranja kriza reši, da potem sklene mir z Italijo in vlado. Hoče se namreč znebiti najradikalnejših turških voditeljev. Zato se sodi, da se bo v Carigradu izvršil majhen notranji preobrat, predno se sklene mir.

Monarhisti na Portugalskem.

»Vaterland« poroča, da je popolnoma izmišljeno poročilo, da bi bila sklenila Don Miguel in Don Manuel kako pogodbo. Pogodbo je sklenil zgolj Conceiro z Don Miguelom in z Don Manuelom, po kateri se obe stranki zavežeta za skupno postopanje, da se napravi na Portugalskem red. Iz Chavesa poroča »Berliner Zeitung am Mittag«: V nedeljo opolnoči je odkorakal oddelek strojnih pušk, pehote in konjenice v Montaleyre. Zdi se, da namerava Conceiro z nasilnimi marši priti v provinco Minho. Operiral je tako, da je obšel republikanske čete. Monarhisti so prehodili v gorah vsak dan 25 kilometrov. O republikanskih četah se poroča, da žele boja, da bi se potem zopet lahko vrnilo v svoje garnizije, ker jim vojna služba ne dopada. V Londonu se po inseratih iščejo portugalski prostovoljci. Baje so je že prijavilo več brezposelnih.

Novejša poročila s Portugalskega naglašajo, da se monarhisti pridno kre-tajo in da ogrožujejo osobito pokrajino Montaleyre, kamor je poslala republikanska vlada vojake.

Iz Badajozja poroča »A. B. C.«: Royalisti so gospodarji severne Portugalske in počasi prodirajo proti Oportu, kjer nameravajo s pomočjo prebivalstva zopet oklicati monarhijo.

Španska vlada je sklenila, da izžene iz province Galicija politične portugalske begunce in da ne bo več dovolila monarhistom, da se zbirajo na Španskem. Poslali so na mejo štiri švadronne. V Verniu so španske oblasti zahtevale, naj zapuste braganski princi Verni. Princi so v odgovor pokazali avstrijske potne liste.

Portugalski senat bo sklepal o vladni predlogi, ki zahteva odpravo garancij osebne svobode, da se okrajša sodno postopanje proti političnim jetnikom.

V Goi so pa pričeli republikanci kulturni boj. Ustavili so uraden list nadškofa v Goi. Katoličani v Goi protestirajo na shodih proti ločitvi cerkve od države.

Monarhisti poraženi.

Iz Pariza prihaja poročilo: Monarhisti so navaili na mesto Vinhaes, a so bili potolčeni. Nato so se umaknili v gorovje Serra da Corra, kjer so prenočili. Serra da Corra se nahaja na špansko - portugalski meji.

NAPAD NA PREDSEDNIKA TAFTA.

Iz New Yorka se poroča: Neki železniški čuvaj je opazil, da je deset našemljenih oseb nastavilo na železniški tir velike množine dinamita nekoliko prej, ko naj bi se bil pripeljal predsednik Taft. Ko je pričel čuvaj klicati ljudi na pomoč, so napadalci streljali nanj in ga ranili. Predno so prihiteli ljudje, so napadalci že zbežali. Iz Sant Barbare, Kalifornija, se poroča: Pod železnim mostom Southern Pacific železnice med postajama El Kapiton in Graviht so našli 36 dinamičnih patron nekoliko prej, ko se je pripeljal vlak, v katerem se je vozil predsednik Taft.

GENERAL ORDONNEZ USTRELJEN.

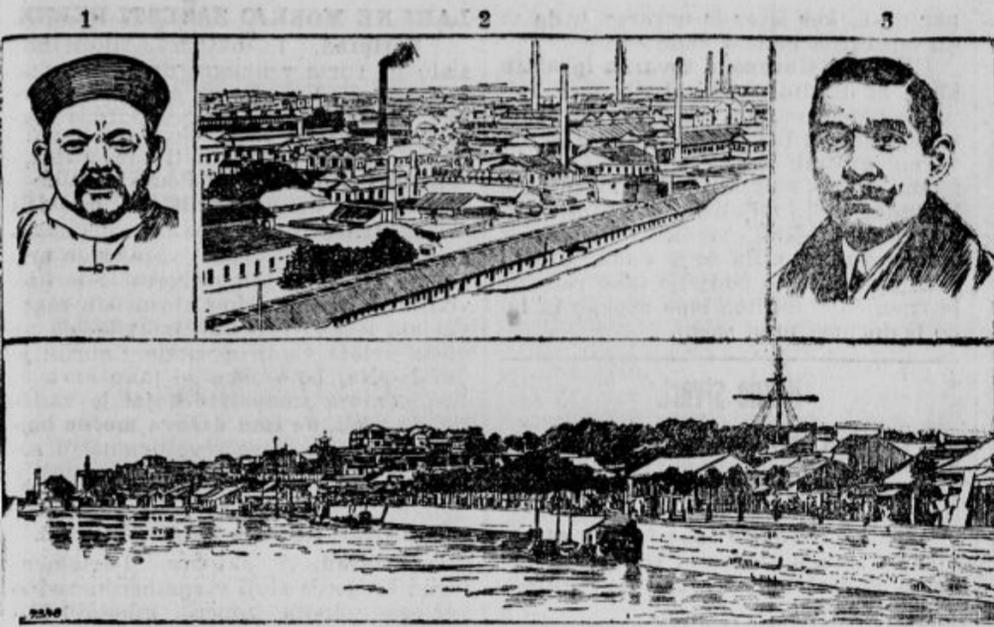
Madrid, 17. oktobra. Včeraj je bil na Melili ustreljen pri naskoku na Izhofen španski general Ordonnez. Zadet je bil od dveh krogelj v bližino srca. General je kmalo nato umrl. Poveljstvo čez divizijo je prevzel general Arizon.

PROTI KATOLIČANOM V RUSIJI.

Ruski notranji minister je izdal stroge odredbe, s katerimi se zdatno omejujejo zbirke za verske namene katoličanov.

LIBERALNO SOCIALNO DEMOKRŠKA ZVEZA V BELGIJI.

Dne 15. t. m. so bile v Belgiji občinske volitve za polovico mandatov. Liberalci in socialni demokrati so skupno nastopili proti katoličanom. Kartelna svobodomiselnost lista je prodrila v Antwerpnu, Lüttichu, Gentu, Namurju, Verviersu, Charleroiu, Monsu, Lowenu in v Bruggeju, na deželi je pa blok propadel. Blok je zelo zadovoljen z izidom v mestih, a liberalni list »Lige« poroča, da so katoličani povsod napredovali glede na število volilcev.

4 Kitajska revolucija.

1. Junanškaj, ki ima nalog zadušiti vstajo. — 2. Tovarna za jeklo Hanjanu, ki je v rokah vstašev. — 3. Šunjatsen, voditelj vstaje. — 4. Uporno mesto Jučan na reki Jancekian.

Revolucija na Kitajskem.

Panika v Pekinu.

V Pekinu je nastala panika. Kdor le more, pošlje svojo rodbino iz mesta. Kitajski posli zapuščajo Mandžu-gospodo. Cene živil se strahovito dvigajo. Kitajskih bankovcev nihče noče. Ker so ustavili brez potrebe promet na severno-kitajski železnici Pekin — Mukden, je panika še večja in je otežkočeno dovažanje živil. Tudi centralne vlade se je polastila panika.

Revolucija se širi.

Revoluciji se je pridružila tudi provinca Kvangsi. Iz Tjenzina se poroča, da se je na posebnih transportnih ladjah pripeljal del posadke v Mukden in da se vozijo tudi ostale čete v Jan Ce. V Tjenzinu so nezadovoljni z Mandžudinastijo. Iz Hankava se poroča, da pričakujejo boja med pristaši rodbine Mandžu in vstaši.

Volitve v Mošnjah.

Iz Dvorske vasi: Skoro smo ponosni, da smo se zadnjih občinskih volitev kar polnoštevilno udeležili. Sicer je res, da so nas dvignili gostilničarji in možakarji, ki veliko piva in žganja rabijo. Pa pri tistih izmed nas, ki smo trezni, niso mogli z govoričenjem o nakladi kaj prida opraviti; saj so morali priznati, da treznim je naklada velik dobiček, saj bi bilo samo mošenjski podobčini, kateri tudi mi pripadamo, vsled naklade kar 2000 kron davka na leto odpisanega. To se že nekaj pozna. Povedali smo tudi pijanim agitatorjem, da je prav, da zdaj vi občino podpirate s svojimi vinarji, saj bo ona celo morala vas čisto vzdržati, ko ji padete na ramena po porabi vseh svojih beličev. Pa so koj drugo struno ubrali: »No, pa kaj še naklada na žganje; klerikalci hočejo tudi naklado na meso; kdor bo doma prešička zaklal, bo plačal 70 krajcerjev. Pa naklada se bo pri davkih malo poznala, ker gre toliko za darcarje.« Če pri možeh niso opravili z naklado na prešiče, so jeli obdelovati žene ter jim zatrjati, da jim bo snedla naklada, kar jim je pustila suša. Pa kako neodjenljivi so bili ti mešetarji. Če si se ga pri njih vratih odkrižal, ti je pri drugih zopet prišel pravit, da je še veliko pozabil. Najbolj so nas zmešali z zlobno lažjo, da je sedanji župan Ivan Resman najel posojila 60.000 K, da tako v občini ni nič več našega, da bomo prišli že mi ali vsaj naši otroci na boben. To pa seve ni majhna reč. Začuden smo vprašali: »Kam pa je šel ta denar?« »Nekaj je že šlo za planine, precej za vodovod, največ pa vzame mošenjski župnik, kateremu župan Resman ne upa ničesar odreči. Prekril mu je z občinskim denarjem cerkev, prekriva mu stolp; kako mu je pod spremenil v pravo knežjo dvorano, boste videli, ko boste na tem podu volili! Pogledali boste gosposke ograje okrog farovških poslopij in sami prečeni, da g. Trpin iz svojega ni mogel kaj takega izvršiti. Šlo je to tudi iz vašega denarja, čeprav ste iz begunjske in ne iz mošenjske župnije. To ni bilo prav. Župan mora biti z župnikom samno toliko, kolikor pravica dopušča. Ta kole se igrati z našim denarjem, to ne gre. Bolje je za nas, da je župan z župnikom v nasprotju, kakor preveč prijazen. Vsaj ta je veliko premehak nasproti trdemu in nenasitnemu gosp. Trpinu.«

V gostilni se je nadaljevalo. Ko je bilo ljubenskimi, posavskimi in otoškimi agitatorjem treba suha grla zamakati,

Pred odločilnim bojem pri Hankavu.

Vladne čete so se pripeljale z vlakom pred Hankav in se vtaborile severno mesta. Četa, močna 1000 do 2000 vstašev v Vučanu, je z artiljerijo prekoračila Jangtse in prodira ob reki Han.

Nemci se borili s sodrgo v Hankavu.

Iz Hankava se je poročalo v Cintau: Nemci so izkrcali mornarje ladij »Leipzig«, »Tiger« in »Vaterland« in se borili skupno z nemškimi prostovoljci proti sodrgi. V Berlinu še ni znano, če so se borili z Nemci tudi mornarji drugih držav, a sodijo, da se je to zgodilo, ker so tudi iz drugih bojnih ladij izkrcali mornarje. »Leipzig« ima 286, »Tiger« 125, »Vaterland« pa 45 mornarjev. Zadnje poročilo nemškega poveljnika slove: V Hankavu je mirno. V bližini nemške naselbine pričakujejo v najkrajšem času boj.

Japonska mobilizira.

»Sim« poroča, da mobilizirajo Japanci svoje vojno brodovje v obrambo svojih koristi na Kitajskem.

je naš gostilničar Francek patetično bral iz »Slovenskega Doma«, kako naj bo kmet samostojen, ne pa odvisen od drugih stanov in mi smo to kaj navdušeno sprejeli.

Ko sem šel drugi dan od volitve ter menil, kako prav sem volil, me je srečal mož, ki je volil še starega župana. Jaz sem mu prevzetno rekel: »Kmet naj kmeta voli.« Oni pa me je pomilovalno zavrnil: »Zakaj si torej volil skoro same gostilničarje? Pojasnil mi je nato zgoraj popisane agitatorske laži, ki so nas Dvorjane navdušile, da smo se vzdignili zoper dosedanjega veleblagohotnega župana-kmeta v četrt ure oddaljeni vasi ter šli pomagat na županski stolec liberalnemu gostilničarju iz dve uri oddaljenega Ljubnega. Zaslužimo, da bi nam kdo s krampom prišel pušcat!

Občinske volitve v Zgornji Šiški

so razpisane na nedeljo 29. t. m. Priprava na volitev je zelo živahna. Slovenska Ljudska Stranka bo topot pri volitvah nastopila samostojno, združeni pod en klobuk pa bodo volili liberalci in socialni demokratje. Predsinočnjem je bil pri Zajcu v Šiški zelo dobro obiskan shod somišljenikov S. L. S., na katerem se je zbralo do 100 mož, da postavijo kandidate za občinski odbor. Najprvo se je na shodu obširno poročalo o dosedanjem volilnem delu zaupnikov S. L. S., nato se je vršilo posvetovanje o kandidatih. Sklenilo se je voliti sledeče može: Za podobčino Zgornja Šiška: Odbornik Matevž Klemenc, posestnik v Zg. Šiški št. 12; namestnik Mihael Štrukelj, posestnik v Kosezah št. 12. Za podobčino Dravljje: Odbornik Jakob Arhar, posestnik v Zapužah št. 11; namestnik Mihael Kogovšek, posestnik in kovaški mojster v Dravljah št. 7.

Za I. razred: Odborniki: Anton Šušteršič, posestnik v Zg. Šiški št. 23; Jakob Koman, posestnik in mizarski mojster v Zg. Šiški št. 72; Janko Babnik, tovarniški uradnik v Zg. Šiški št. 32; Franc Tomè, posestnik in načelnik strojne zadruge v Dravljah št. 15.; Jož. Jerinc, posestnik v Dravljah št. 17; Franc Brenk, posestnik in mizarski mojster v Dravljah št. 10. Namestniki: Ivan Sitar, posestnik v Zg. Šiški št. 8; Franc Burgar, posestnik v Zg. Šiški št. 40; Ivan Peterca, posestnik v Dravljah št. 27.

Za II. razred: Odborniki: Ivan Juvan, posestnik v Kosezah št. 1; Franc Zajec, posestnik in gostilničar v Zg. Šiški št. 105; Jožef Acceto, posestnik na Brdu št. 20; Franc Čarman, posestnik v Dravljah št. 68; Franc Koman, posestnik v Dravljah št. 22; Jernej Sitar, posestnik na Pržanu št. 4. Namestniki: Anton Pogačar, posestnik v Zg. Šiški št. 84; Jožef Cergolj, posestnik v Dravljah št. 24; Josip Žagar, posestnik in mizarski mojster v Dravljah št. 73.

Za III. razred: Odborniki: Matevž Burgar, posestnik v Zg. Šiški št. 87; Ivan Piš, posestnik in čevljarski mojster v Zg. Šiški št. 106; Miha Habjan, posestnik v Zg. Šiški št. 37; Ivan Bergant, posestnik in mizarski mojster v Dravljah št. 55; Jakob Černivec, posestnik v Dravljah št. 41; Valentin Širnik, posestnik v Dravljah št. 11. Namestniki: Valentin Knez, cestar v Kosezah št. 22; Matevž Jekovec, železniški delavec v Zg. Šiški št. 3; Jožef Pirnat, posestnika sin v Dravljah št. 4.

Žene volilke in može volilci! Kot disciplinirana stranka nastopimo pri volitvah, volimo samo te može, nihče naj ne krši discipline! Pazite na glasovnice!

Dnevne novice.

Dr. Šušteršičev govor je tiste stranke, ki uganjajo glede uradništva najostudnejšo demagogijo, hudo spekel, zato se zdaj vanj zaganjajo, začeniši od najbolj meščanskih strank doli do prekucuske soc. demokracije. Pošteni ljudje in poštene stranke pa ga le odbrujejo, ker je dr. Šušteršič povedal samo golo resnico, ki seveda prizadete hudo v oči kolje. Avstrija ima skorej polovico preveč uradništva, to je neutaljlivo dejstvo, kajti prekašata jo v tem oziru le Rusija in Kitajska. S Francozi pa smo skoro na isti stopinji, le da v Franciji upravni aparat hitrejšje funkcionira in toliko ne požre kakor pri nas, koder skorej vse, kar ima država v rokah, z izgubo dela, za plače in penzije uradništvu pa izdamo na leto nad pol milijarde! »Zarja« zdaj hinavsko oči zavija, češ, glejte Šušteršiča, zmerjal je uradnike, da nič ne delajo! Ali so sodrugi hinavski! Na svojih shodih pa, kadar imajo »nižje« ljudstvo pred seboj, zabavljajo čez »hofrate« in »lenuhe z zlatim ovratnikom« ter »predstojnike« tako, da se kadi. Seveda le v slučaju, če dotičniki niso s sociji v prijateljskih odnosjih. Resnica je ta, da veliko delajo nižji uradniki in uslužbenci, od gotove stopnje naprej se pa lenoba pase in navadno visokih gospodov razun dveh ur sploh ni v uradih dobili. Gotove panoge so pa z uradništvom prenapolnjene, saj imamo hiperprodukcijo inteligence, ki jo, če le mogoče, v kakšen urad zbašejo. V uradih pa so si v izvestnih oddelkih uradniki drug drugemu na poti, kar uradniki sami priznavajo. Zraven pa imamo skrajno neracionalne predpise, ki delo še bolj počasno in drago napravijo. Tiste stranke seveda, ki se hočejo uradnikom laskati, ker ne marajo izgubiti večine svojih volilcev, te stvari zamolčujejo, S. L. S. pa tega ni treba, ker ji je merilo le blaginja ljudstva in bo zato vedno brezobzirno bičala vse nedostatke v naši počasni, dragi in ljudstvu neprijazni upravi! Liberalci in sociji pa naj se derejo naprej kolikor hočejo.

O dalmatinski železnici je v večrajšnji seji avstrijske zbornice izvajal voditelj železniškega ministrstva dr. Röll: Vlada je glede na veliko važnost tako v gospodarskem kakor skupnodržavnem interesu kranjsko - hrvaško-dalmatinske železniške zveze vse storila, kar spada v njeno področje, da se končno uresniči ta najna zadeva. Glede na progo **Novo Mesto—Metlika** je vlada potrebno ukrenila, da se zgradba izvede ne glede na to, če se pravčasno zgradi ogrska zvezna železnica. **Tekom meseca novembra se dela razpišejo** (Odobranje.) Železnica se prične graditi bodočo spomlad in se bo hitro gradila. Ze dolgo časa so tudi zaključene tehnične priprave za zgradbo proge od Knina do hrvaške meje pri Pribudicu. Graditi se prične ta proga, ko se prične graditi proga na Hrvaškem. Ogrska vlada je opustila svoj načrt o Unski železnici in se zdaj zopet zavzema za železnico skozi Liko. Izjavila je opetovano prejšnji vladi, da bo izvedla obveznost glede na zvezo Novo Mesto—Karlovec in Ogulin—Knin. Sedanji vladi nasproti je izjavil ogrski ministrski predsednik, da je dovolila ogrska legislativa v proračunu za leto 1911 za zgradbo proge Ogulin—deželna meja 10.000.000 K in da se prične proga graditi že letos, najkasneje pa bodoče leto. Glede na severno delno progo Karlovec—deželna meja pri Metliki je pa ogrski ministrski predsednik izjavil, da je prva južno-zahodna akcijska obmejna družba lokalnih železnic, ki je prevzela dolžnost, zgraditi to progo, že položila kavicjo, da se pa prične proga graditi z ozi-

rom na parlamentaren položaj na Ogrskem, ker mora dovoliti koncesijo državnih zbor. Vlada se pa peča tudi z načrtom železniške zveze med Istro in Dalmacijo.

Pri občinskih volitvah na Muljavi je zmagala v vseh treh razredih S. L. S. Čudno se nam zdi, da je dal stiški samostan v nasprotju z drugimi duhovniki pooblastilo liberalcem.

Liberalci pomagajo Mažarom proti belokranjski železnici! »Slovenski Narod«, ki bi najraje videl, da belokranjska železnica ne bi nikoli tekla, da bi mogel tega dolžiti potem S. L. S., piše, da v pogodbi z Ogrsko ni nobene garancije za zgradbo belokranjske železnice. To se pravi naravnost Mažarom pomagati, ki bi radi garancijo utajili. Ko se bo gradila belokranjska železnica, bi bilo pač najboljšje, če bi se vsi liberalni lažnivci izključili od vsakega zasluzka kot kazen za sedanje laži.

Skomine »filozofa« Rostoharja. »Sl. Narod« je prinesel zopet strašno hud članek, ker nimamo smisla za filozofijo dr. Rostoharja. Seveda napada tudi deželni odbor, ki istotako nima srca za tako filozofijo, da bi jo še z denarjem podpiral. V svoji onemogli jezi grize dr. Lampeta in dr. Lenarda, ki se hoče habilitirati v Krakovu kot privatni docent. Ni lepa taka filozofija, gosp. dr. Rostohar! Pri tej priliki moramo ustaviti razširjanje neke neresnice. Liberalci so s prozornim namenom, da bi med češko in slovensko delegacijo na Dunaju vrgli razdor, po raznih tujih listih raztrosili vest, da je kranjski deželni odbor sklenil, da ne podpira slovenskih dijakov v Pragi, ampak samo v Krakovu. Deželni odbor pa nikdar ni storil takega sklepa, ampak pri vseučiliških podporah za vsak slučaj posebej preudarja, ali je dovoliti podpora ali ne. Taki članki, kakor jih prinaša »Narod«, pa le opozarjajo deželni odbor k skrajni previdnosti pri dijaških podporah. Tako je, filozof Rostohar!

Jugoslovanska strokovna zveza. Nova skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze se je ustanovila 15. t. m. v Kamni Gorici. Kdor ji hoče pristopiti, naj to nemudoma javi predsedniku M. Mikelju.

Liberalen terorizem. Kamnik stoji pred občinskimi volitvami in obe politični stranki sta v hudem volilnem boju. Da bo svet in pa državna oblast zvedela, kakšna nasilstva liberalci uganjajo, nam služi sledeči slučaj. Načelnik kamniške korporacije Koschier je prišel v Stranje k uslužbencu te korporacije, Alojziju Gradišku, da bi dobil od njega legitimacijo in volilni listek za občinske volitve. Ker je pa iste njegova žena že preje stranj. župniku oddala, mu Koschier na mestu odpove službo. Nato se je podal Koschier v gostilno, ukazal tja Gradiška poklicati in mu dejal: Ako potrebne tiskovine meni izročiš, ostaneš še v službi, če ne, pa si poišči službe drugod. Pozivljamo drž. pravdništvu, da stvar v roke vzame in Koschierja primerno kaznuje!

Odlikovanje. Cesar je imenoval knezonadškofa dr. Franca K. S. Nagla za prelata Leopoldovega reda in mu podelil pristojbine prost veliki križ istega reda.

Iz politične službe. Minister za notranje stvari je poveril namestniškemu svetniku in sedanjemu voditelju okr. glavarstva v Sežani, Antonu Rebečku vodstvo okr. glavarstva v Gorici in zastopstvo vlade v goriškem deželnem zboru. — Okrajni glavar pri namestništvu v Trstu Filip bar. Reinlein pl. Marienburg je imenovan ad personam namestniškim svetnikom; vodja okr. glavarstva v Pazinu, namestniški svetnik Ivan Šorli je dobil red železne krone tretjega reda in okr. glavar pri namestništvu v Trstu Hugo pl. Henriquez je dobil naslov in značaj namestniškega svetnika.

Živinorejska zveza za politični kamniški okraj je dne 14. oktobra t. l. priredila razstavo in premonanje goveje živine v Kamniku. Razstava je pokazala, da se je živina v zadnjih letih v kamniškem okraju zelo zboljšala. Sploh se v zadnjih par letih v tem okraju zelo veliko dela za zboljšanje živine. Prignalo se je na razstavo do 220 glav živine, in sicer 194 bikov in krav ter do 30 telet. Premij se je razdelilo 80.

Prestolonaslednik na Hrvaškem. Danes je v Vinici po zagrebškem nadškofu koadjutorju dr. Bauru prejel zakramente svete birne sin grofa Marka Bomellesa. Boter je bil avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand.

Konferenca Sodalitatis ss. Cordis za ribniško dekanijo se bo vršila v sredo dne 25. oktobra ob deseti uri v Ribnici.

K polomu »Glavne posojilnice«. Piše se nam: Opozarjamo vse, ki se zanimajo za lepa posestva, hiše, trgovino, gozde, da se vrši 27. oktobra t. l. v Škof-

ji Loki dražba jako ugodno ležečih Zigonovih hiš v Skofji Loki, gozdnih parcel, travnikov in vrtov. Ena hiša leži na glavnem trgu z izvrstno lego za trgovino, ki se je v njej že nahajala do zadnjega časa, druga leži v predmestju tudi jako ugodno. Prodajalo se bo tudi po posameznih parcelah. Nudi se jako lepa prilika za nakup.

— **Stavka na kastavskem učiteljsku.** Iz kastavskega učiteljskega je izstopilo 44 dijakov. Vzrok razpora je določitev kraja kje naj bi bilo učiteljske.

— **Čudno tele** je storila krava Franceta Tomšiča v Šmarci. Tele ima eno glavo, pa štiri oči in dva gobčka, ušesi sta le dve. Hrbtenici sta dve, pa ste skupaj zraščeni, a noge ima štiri. Rep je eden, pa na koncu se precepi v dva.

— **Pogreb č. g. Janeza Globelnika.** O pogrebu č. g. Janeza Globelnika se nam poroča: Že zgodaj zjutraj v torek dne 10. oktobra so prihitali farani k prvi sv. maši zadušnici. Pozneje so se zbirali ljudje iz sosednih župnij iz cele vipavske doline, da sprejmejo pokojnika k počitku. Točno ob 10. uri se je začelo pogrebno opravilo. Duhovnikov je bilo 25, v sprevodu je korakala Marijina družba, Orli, požarna bramba, šolska mladina. Pred župniščem so zapeli žalostinko »Človek glej dognanje svoje« šentiviški pevci in nekaj pevcev glasbenega društva »Ljubljana«. V cerkvi pred duhovnimi opravili je pel kvartet glasbenega društva »Ljubljana« »Beati mortui« po govoru pokojniku v slovo, in po maši je zapel kvartet »Ljubljana« »Pokojniku v slovo«, potem se je pa spreved pomikal proti pokopališču. Pri odprtem grobu je zadnji pozdrav govorila članica Marijine družbe, pevci pa so zapeli »Nad zvezdami«. Ljudstva je bilo toliko, da se je govorilo med prisotnimi, da se ne spominjajo, da bi v bilo kedaj toliko ljudi zbranih tudi pri drugih slovesnostih kakor pri pogrebu tega plemenitega moža. Njegovo delo za ljudstvo bo ostalo trajno!

Liberalno social

— **Gorelo je** 16. t. m. opoldne v Podgorici ob Savi. Pogorela je Šinkovčeva šupa z mrvo in orodjem, druga postopja se je posrečilo rešiti. Posetnica Helena Pečnik je bila zavarovana.

— **Umrl je** v Št. Petru pri Celovcu posestnik Gašper Dobernig, star 77 let. — V Neoburgu v Ameriki je umrla Slovenka Helena Vidmar, stara 42 let, doma iz Sela pri Hinjah na Dolenjskem. — V La Salle, Ill., v Ameriki je umrl Slovenec Anton Klemenčič.

— **Zaradi zajca ustrelil človeka.** 8. t. m. je nekaj mladih fantov iz Ivanova šlo na lov za zajca. Čisto blizu vasi jih opazijo lovski čuvaji, ki iz zasede ustrelje nanje ter se je eden fantov takoj smrtno zadet zgrudil. Dotični lov ima v najemu nuštanska graščinska uprava, t. j. grof Khuen. To je v zadnjih par letih že četrti slučaj, da so ustrelili človeka zaradi — zajca.

— **Poročil se je** v Trstu g. Anton Bekar, posestnik in gostilničar v Sezani, z gđc. Marijo Milostnik.

— **Umrl je** v Gorici industrijalec Jos. D. Conforto.

PERZIJSKI EKŠŠAH POBEGNIL.

Iz Teherana se poroča: Ekššah je pobegnil v Askabad na Ruskem in je pustil svojo prtljago v rokah vladnih vojakov.

Ljubljanske novice.

Ij **Javno predavanje.** Sinoči je v S. K. S. Z. predaval g. Ante Gaber. Razpravljal je v z dobrimi dovtipi osoljenem govoru o umetnosti v navadnem življenju ter uvedel občinstvo v to, kakor bi morala biti domača hiša in kakdom, da bi odgovarjala pravemu umetnišk. okusu. Hvaležno občinstvo je g. Gabra odlikovalo z glasno pohvalo, mi pa izražamo željo, da bi se taka predavanja v »Ljudskem domu« še večkrat priredila in občinstvu tako pokazalo marsikaj, kar mu je bilo doslej tuje in nerazumljivo. Vzgledu g. Ante Gabra naj bi sledili naši umetniški krogi in z umetnostjo prišli k ljudstvu. O predavanju bomo ob priliki kaj več govorili v podlistku, ker zasluži, da se obširneje bavimo z njim. Gosp. Ante Gabra pa iskrena zahvala za res zanimivo in poučno predavanje.

Ij **»Ljudski oder«** priredi v nedeljo, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer Fr. Detelovo izvirno slovensko veseligr »Učenjaki«. Delo ima klasično vrednost in je tehnično najbolj dovršeno slovensko delo sploh. Brezdvomno bo odnesel od igre vsak najboljši utis. Ta fina igra ne budi nikjer bučnega smeha, le tisto tiho zadovoljstvo in notranje veselje, ki ga vzbuja v nas prisni esprit. Inscenacija II. dejanja, ki se vrši v blaznici, je za Ljubljano tehnična novost in se »Ljudski oder« ni strašil stroškov, da opremi delo kar najlepše. Cene galerijskih se-

dežev so skoro za polovico znižane. **Fredprodaja** vstopnic se vrši v Katoliški bukvarni od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Ij **Zaročil se je** g. Alfonz Schlessinger, lastnik gradu Langenthal pri Slivnici, z gđc. Eno Treo, hčerko arhitekta in stavbenika g. Viljema Treota v Ljubljani.

Ij **Profesor Jug zopet suspendiran.** Merodajna oblast je Juga, profesorja na mestnem liceju suspendirala, ker je proti njemu disciplinarna preiskava upeljana. Profesor Jug je v šoli verski čut svojih učenek tako žalil, da so se učenke same temu uprle in upravičeno proti takemu žaljenju protestirale.

Ij **Ribnikar in špeh.** Mladini se kregajo po »Jutru« nad draginjo špeha. Ne vemo, ali je to zbadanje starinov ali kaj, to pa vemo, da smo v »Slovenca« že opetovano opozarjali na potrebo regulirati cene na trgu, da pa naše mestno tržno nadzorništvo nima za to prav nič smisla. Velika nesramnost je, za to napadati vitoza Laschana, ko je Ribnikar za tržno nadzorništvo bogato plačan, pa prebivalstvo nima od takega tržnega nadzornika prav nič in mora čitati celo popolnoma napačne tržne cene v uradnem listu. Tako »delo« tržnega nadzorstva bi res zaslužilo temeljitega »preganjanja« in če je vitez Laschan na magistratu kaj zakrivil, je zakrivil to, da ni pazil na »vzorno« Ribnikarjevo »delo«. Sedaj žanje hvaležnost. Če vprašuje »Jutro«, v katerega redakciji smo nedavno dobili široko seдеčega Adolfa Ribnikarja: »Kedaj bo vladni komisar reguliral tržne cene na ljubljanskem trgu«, bi bila krajša pot prijeti za ušesa Adolfa Ribnikarja ali pa vprašati vladnega komisarja, kedaj bo reguliral Ribnikarjevo delo in kedaj bo vender kaj napravil, da bo tržno nadzorništvo na magistratu res to, kar bi moralo biti, ne pa sprejemnika Ribnikarjevih agitatorjev. Skrajni čas je že, da pade tudi cena Ribnikarjevega špeha.

Ij **Kako odgovarjajo ptičarji in ciparji v Trnovem in Krakovem na Ribnikarjeve farbarije**, ki jih je klatil na shodu pri Steinerju: Vprašamo samo Ribnikarja, kdo pa je bil tisti, ki je dognal stvar tako daleč, da se ne smejo loviti cipe. Edinole liberalci v Trnovem in to tudi lahko dokažemo. Kako so izvestni ljudje lani hodili zalezovat ptičarje in kako so jih napadali. Vedeli ste pa že poprej, predno je prišla zadeva pred deželni odbor, da ne bodo Trnovčani več lovili cip, seveda ker ste vi posredovali. Čudno se nam zdi, zakaj da so liberalni možje ustavljali ciparje na ulicah, se jim smejali in jim v obraz metali, da ne bodo več lovili cip. Ciparji pa tudi niso tako neumni, da bi po takih prizorih ne vedeli, odkod je to prišlo. Seveda sedaj se delate nedolžne in vračate krivdo na »klerikalce«, kakor je vaša navada. Neresnica je, da nas je kdo pozval, da naj gre deputacija k dr. Šusteršiču, temveč smo šli samovoljno. In kar je dr. Šusteršič obljubil, to bo tudi izvršil, kakor je vedno. Odgovorijo naj nam liberalci, kdo pa sedaj hujska čuvaja v Mestnem logu Gorenca proti ptičarjem, dasiravno ni postavljen za to, temveč da pazi v Mestnem logu, da kdo ne krađe drv. Trnovčani ga za to plačujejo, ako pa hočejo liberalci čuvaja za ptičarje, naj si ga najamejo.

Ij **Novi poveljnik Belgijcev.** Poveljstvo 27. pešpolka je poverjeno podpolkovniku Karlu Weber, ki je že došel v Ljubljano. Sodi se, da postane Weber ob novemberskem avancementu polkovnik.

Ij **Za 427 K 50 v las** je izvabil nek brivec iz Inomostu nekemu tukajšnjemu brivskemu mojstru s pretvezo, da kadar dobi blago, mu denar pošlje potom menice. Le-ta mu je lase res poslal, denarja pa sedaj nikakor ne more dobiti.

Ij **Nogo si je zlomil** župan v Komeni g. Andrej Mejač. Prepeljali so ga v tukajšnje Leonišče.

Ij **25letnica trnovine.** Ljubljanski trgovec g. Andrej Sarabon je obhajal 15. t. m. 25letnico kar je samostojen trgovec.

Ij **Kolo ukradeno.** Včeraj je bilo pred justično palačo čevljarju Avgustu Škofu ukradeno kolo »Kinta« s torpednim prostim tekom in navzgor zakriviljeno balanco; kolesi sti temno-rdeče lakirani. Kolo ima na drožici pod seдеžem vtisnjeno številko 3. Policijska številka 31 je črna na belem polju, tovarniška pa 116.936 in je vtisnjena na levi strani okvirja. Kolo je cenjeno 120 K. Pozor pred nakupom.

Ij **Zanemarjeni mesarski most.** Med vsemi ljubljanskimi mostovi je gotovo edini šentpeterski most, ki je vedno zanemarjen. Zlasti je v slabem stanju ograja. Ker hodi po tem mostu vsak dan mnogo otrok v šolo, zato prosijo prizadeti stariši, naj se vsaj pri ogradah zasujejo tiste luknje in pribije

par desk, ker sicer je nevarnost, da ta ali oni otrok pade v vodo.

Ij **Prva slovenska tovarna igralnih kart.** Iz uradnih vesti »Laibacher Zeitung« posnemamo, da se je povečala tukajšnja trdka »Prva slovenska tovarna igralnih kart Fr. Čebokli & dr.« s tem, da sta stopila vanjo tudi g. Urb. Zupanec in Ljubljanska kreditna banka, preustrojivši trdko v družbo z omejenim zavezo. Da se je v tako kratki dobi obstanka to podjetje tako razvilo, je znamenje, da ima lepe uspehe in lepo bodočnost pred seboj.

Razne stvari.

Tatvina na pošti v Toulosu. Na glavni pošti v Toulosu ste bili ukradeni dve denarni vreči, v katerih je bilo 160 tisoč frankov.

Mati zastrupila sebe in pet otrok. 38letna Marija Prisot v Oberleuthensdorfu je zastrupila sebe in pet otrok. Vzrok: beda.

Kolera na Ogrskem. Na Ogrskem je obolelo na kolero zopet devet oseb.

Telefonska in brzojavna poročila.

POSLANSKA ZBORNICA.

Dunaj, 18. oktobra. Danes se je začelo prvo branje predloge za definitivno reformo poslovnika. V imenu vlade je govoril minister za notranje zadeve baron Wickenburg.

Dunaj, 18. oktobra. V današnji seji je poslanec Pogačnik nujno predlagal pomoč po uimah oškodovanemu prebivalstvu v Kranjski gori. Nato se je pričela razprava o izpremembi poslovnika. Notranji minister Wickenburg je izjavil, da vlada želi spremembo, da se omogoči delo zbornice, da pa rada sprejme tudi izpremembe v predlogi.

Dunaj, 18. oktobra. Danes popoldne so prišli Čehi h Gautschu, ki bo še danes z njimi pričel pogajanja za vstop v večino.

ZA POMORSKO RIBIŠTVO.

Dunaj, 18. oktobra. Danes se je konstituiral osek za pomorsko plovo in ribištvo. Za predsednika je izvoljen Dulibič, za namestnike Bugatto, Forstner, Fon in Ulrich. Sprejel se je predlog, da osek vladi priporoča, naj še izdelano postavo, ki ureja pomorsko ribištvo, čimpreje predloži zbornici.

ANGLIJA ANEKTIRA EGIPTI!

Dunaj, 18. oktobra. »Neue Freie Presse« je dobila iz finančnih krogov v Londonu zanesljivo vest, da bo Anglija prihodnji ponedeljek proglasila aneksijo Egipta. S tem se začne nova faza v sedanjem mednarodnem položaju.

London, 18. oktobra. Vesti, da bo Angleška anektirala Egipt tu razglasajo za borzni manevar.

VOJSKA SE NADALJUJE!

Carigrad, 18. oktobra. Ministrski svet je sklenil, da se vojska nadaljuje. Turčija je pripravljena se pogajati le na podlagi, da se prizna nominalna suvereniteta sulšana v Tripolisu.

SPOR MED ANGLIJO IN NEMČIJO GLEDE HANKAVA?

London, 18. oktobra. Vest, da so se nemški pomorščaki v Hankavu udeležili boja zoper vstaše, je tukaj vzbudila veliko senzacijo in nejevoljo, ker utegne nemški korak imeti za posledico, da se bodo kitajski vstaši obrnili proti tujcem.

PODGOVERNER ZA CIRENAJIKO.

Rim, 18. oktobra. Vrhovni poveljnik general Caneva je imenoval generala Briccola za podguvernerja v Cirenajiki.

TUNIŠKI RODOVI ZOPER LAHE?

Carigrad, 18. oktobra. Tu se zagotavlja, da je Nemet-bej, sorodnik znane Ab-el-Kaderja s 30.000 tuniški prostovoljci prekoračil tripoliško mejo, da se bojuje zoper Lahe.

SENUSSI ZAČNO SVETO VOJSKO?

Pariz, 18. oktobra. Glavar senuškega reda se je po vesteh iz Carigrada odločil, da mobilizira 150.000 svojih ljudi proti Italijanom. Baje ima na razpolago 1 milijon šterlingov v ta namen. Lahki so se začeli z nekaterimi senuškimi rodovi pogajati.

LAŠKI DEMENTI GLEDE OPERACIJ V JONSKEM MORJU.

Rim, 18. oktobra. »Agenzia Stefania« izjavlja, da so vesti atenskih in krfskih listov o operacijah laškega brodovja ob jonskem obrežju popolnoma brez podlage.

TURKI SE BOJE ZA SOLUN.

Solun, 18. oktobra. Vojaški poveljnik utrjuje z vso naglico fort Karaburnu. Iz Carigrada dohajajo velike pošiljave razstreliva.

LAHI NE MOREJO ZASESTI DERNE.

Carigrad, 18. oktobra. Boji med Lahi in Turki v Bengaziju in Derni se nadaljujejo. Lahi Derne ne morejo zavzeti. Turki so laške napade dozdej vedno odbili.

LAŠKI SOC. DEMOKRAŠKI VODITELJI ZA VOJSKO IN BOJNE LADJE!

Modena, 18. oktobra. V seji laškega soc. demokraškega kongresa je prišlo do silno burnih prizorov. Sodruga voditelja Bissolati in Cabrini sta zagovarjala laško vlado in izjavila, da ne bosta delala vladi opozicije. Cabrini je dejal: »Naj bo vojska še tako krvava, Italija mora zmagati!« Dejal je nadalje, da »želi, da ima država močne bojne ladje!« Na to so revolucionarni socialisti zagnali velik krik, a so ostali v manjšini!

GIBANJE ZOPER MLADOTURKE.

Carigrad, 18. oktobra. Parlamentno življenje stoji v znamenju vedno večjega odpora zoper mladoturško stranko. Takozvana ljudska stranka zahteva, da se imenuje vlada popolnoma neodvisna od katerekoli stranke.

CARINSKI BOJ.

Carigrad, 18. okt. Uradni list publicira naredbo, glasom katere se laško blago obdavči za 100 odstotkov.

PRITISK NA TURČIJO.

Dunaj, 18. oktobra. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da hoče Italija zasesti otok Mitilene in če treba, še dva druga otoka, da prisili Turčijo, da se Tripolisu odpove. Upati je, da turška vlada uvidi brezuspešnost nadaljnega odpora v interesu splošnega miru, ki bi vsled razširjenja laških operacij utegnil priti v nevarnost, sklene z Italijo mir, kakor ga slednja želi.

VSTAJA NA KITAJSKEM KONČANA.

Hankau, 18. oktobra. Nemiri v Mandžuriji so končani. Vodje vstašev so izdali proklamacijo, da naj se pomilostijo tisti, ki se vdajo novi vladi.

Štajerske novice.

Š **Štajersko okrožje Jugoslovanske Stokovne Zveze** se je ustanovilo minulo nedeljo v Celju. Za predsednika okrožnega predstojništva je bil izvoljen gospod opatijski vikar Gorišek. Upamo, da bo J. S. Z. tudi na Štajerskem krepko napredovala. Kdor se na Štajerskem želi poučiti o Jugoslovanski Stokovni Zvezi, naj se obrne na gosp. opatijskega vikarja Goriška v Celju.

Š **Celjska okolica.** Vse z napetostjo pričakuje izida volitev v občinski odbor celjske okoliške občine. Kakor je soditi po sestankih celjske posilineske klike, se Ambrožičeva klika pripravlja z vso resnostjo na volilno borbo. Nemci se bodo to pot tudi volitve v tretjem razredu udeležili. Slovenske stranke, na krov!

Š **Mladeniški shod v Makolah** se je izborna obnesel. Mladeničev je prišlo iz vseh župnij bistriško-rogaško-šmarške dekanije veliko število. Groženj Štajerčijancev se ni nikdo zbal. Štajerčijanci svojega namena niso dosegli. Živila mladeniška zavest!

Š **Kompromisni kandidat v Gradcu.** Kakor se iz Gradca poroča, so se somišljeniki dr. Weidenhofferja in dr. Gargitterja zedinili za skupnega državno-zborskega kandidata prof. Franca Helda.

Š **Zopet ena ponemčevalnica več.** V Peklu pri Poljčanah se otvoril v nedeljo, dne 22. oktobra prva Roseggerjeva šola na Spodnjem Štajerskem. Kako idealno je pridigoval in pisal Rosegger, da bo služila njegova dvamilijonska zbirka Schulvereinu za »ohranitev« nemških jezikovnih otokov — prva šola iz tega sklada pa se je se-

Nobene sile nasproti otrokom

Pristina samo — to znamko — ribičem kot garanjski znakom Scottovega ravnanja

ako se ne gre za svojeglavnost, ampak za resnično nevoljo. Na to, se večinoma zadene, ako se daje navadno ribje olje, katero postane zaerno otrokom in odraslim že pri enkratnem zavžitju. Kdor pa mesto tega poseže po

SCOTT-ovi emulziji

mu ne bode treba rabiti nikake sile. Scott-ova emulzija napravljena že po 35 letnem preizkušenem Scott-ovem načinu, je prijetnega okusa in tako lahko prebavna, da jo lahko prav dobro prenese celo vsak slab želodec. Preceiniti se ne sme tek posepujoči učinek Scott-ove emulzije, ki se kmalu opazi po pridobitvi na teži in zboljšanju splošnega občutka.

2693
Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott's«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobro in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2-50. — Dobi se v vseh lekarnah.

zidala in otvorila v trdo slovenskem kraju.

§ **Nova protestantska cerkev.** V Lipnici je v ned., 15. okt., »blagoslovila« znan protestantski pastor dr. Albani novo cerkev za protestante, ki se nahajajo raztrženi v Lipnici, Ernožu, Strasu, Št. Ilju, Cmureku in drugih nemških gnezdih. Slavnost se je slabo obnesla, ker so Malkovi častilci opozicijo delali. Südmarka je prispevala k zidavi te molilnice 15.000 kron od loterijskega fonda.

§ **Šmarje pri Jelšah.** Naše novo občinsko starešinstvo za okolico Šmarje se je sledeče sestavilo: Za župana je bil soglasno izvoljen izmed 24 odbornikov naš vrli pristaš g. Matija Jecl, za svetovalec pa Martin Hrovat, Jakob Jecl, M. Novak in Josip Stoklas, sami naši možje. Znan predstavitelj šmarskega liberalizma tajnik Granner bo težko prebolel ta udarec, saj je vedno upal, da bodo kmetje plesali tako, kot bo on godel. A njegovi komandi je že davno odklenkalo. Upamo, da bodo naši pristaši tudi v drugih občinah lepega šmarskega okraja pomedli z liberalci in Štajerčijanci. Na slovenski zemlji naj bo katoliško slovensko ljudstvo samo svoj gospodar. Mi ne rabimo jerobstva liberalnih škriccev, učiteljev in take baže ljudi.

§ **Radi prestopka zoper varnostne znamke** sta bila 14. oktobra pred mariborskim porotnim sodiščem obsojena dr. Ludvik Franz in Jos. Franz, vsak na 400 K kazni in 900 K odškodnine ter povrnitev sodnih stroškov, ker sta se pri svojih mlinskih izdelkih posluževala varnostne znamke nekega Emil Seefeldnerja iz Solnograda.

§ **Tatvina v delavnicah južne železnice v Mariboru.** Dne 14. oktobra je bilo pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojenih 6 delavcev južnoželezniške delavnice radi tatvine 153 kg bakra v vrednosti 238 K 68 v.: Jakob Veronig na 8, Poleischer in Neznah na 6, Pöll na 5, Rigl na 4 in Rakuscha na 3 mesce težke ječe. Južna železnica ni zahtevala nobene povrnitve škode.

§ **Izivanje c. kr. železniških uradnikov.** V Ormožu je nastavljen neki uradnik, ime zamolčimo, ki se ob vsaki priliki rad obregne ob Slovence. Pred par dnevi je nahrulil nekoga gospoda, ki je hotel dati kolo na vlak kot ročno prtljago in je to zahteval v slovenskem jeziku rekoč: „Das ist doch ein Blödsin' daß sie ihr Verlangen in slovenischer Sprache ausdrücken, denn sie wissen daß ich nicht slovenisch verstehe.“ (To je vendar neumnost, da vi svojo zahtevo izražate v slovenskem jeziku, ker veste, da jaz slovenski ne razumem.) Ta bi bila pa lepa, da bi nas v popolnoma slovenskem ormoškem okraju izivali uradniki južne železnice. Svetujemo upravi južne železnice, da te nemško-nacionalne naduteže malo prime za ušesa, kajti izključeno je popolnoma, da bi se mi slovenski Ormožani pustili izživati od nemško-nacionalnih petelinov.

§ **Malik in Wastian.** Silne pregla-vice dela spodnještajerskim nemškutarjem vsenemški poslanec Malik. Spravili bi ga na vsak način radi spota. Pri zadnjih državnozborskih volitvah so mu postavili protikandidata v osebi geometra Rauterja. Pod vodstvom peka Orniga v Ptujju se je Nemcem res posrečilo, spraviti Rauterja z Malikom v ožjo volitev, pri kateri pa je Rauter pogorel. Zmagal je Malik z večino tisoč glasov. Pristaši Wastiana, Markhla in Orniga so doživeli občutno blamažo. V sobotni seji poslanske zbornice se je oglasil k besedi poslanec Malik in bičal postopanje spodnještajerskih nemških sodnikov. To je Wastiana in Markhla tako razjezilo, da sta skušala Malika med govorom motiti. Malik ju je čisto navadno zavrnil z »blöde Kerle«. Konec te komedije bo dvoboj med Wastianom in Malikom.

§ **Povozil** je gostilničar Franc Čebular, ki je peljal 8. t. m. iz Podplata v Rogaško Slatino, prevžitkarja Martina Anderlič. Konj se je strašil prihajajočega vlaka in je podrl Anderliča na tla. Čebular je pustil siromaka ležati pobitega in se je peljal dalje. Drugi ljudje so ga našli in spravili domov, kjer je 10. t. m. umrl. Proti Čebularju se je prijavila ovadba.

§ **Nesreča pri streljanju.** Dne 13. oktobra je hotel 17 letni kmečki sin Anton Plazl v Ravnah pri Šoštanjju na dan očetovega godovanja temu na čast streljati. Ker je bil en možnar delj časa nabasan, se ni hotel sprožiti. Z železno igro je izvrtaval smodnik, kateri se je vnel. Projekt je odtrgal fantu dva prsta leve roke; težko poškodovan je tudi na desni roki in ima obraz poln smodnika.

§ **Drobne novice.** Poročila sta se gosp. Franc Novak, trgovski sotrudi-
nik z gdč. Fani Končan. Bilo srečno! — Ob priliki raznašanja letošnjih mohorskih knjig se je v Celju nabralo okrog 40 kron za »Slovensko Stražo«. Bog povrni darovalcem.

• **Josip Hartinger: Hrvatsko-slovenska seljačka buna godine 1573.** U Osi-
jeku 1911. Cena ? Razprava se tiče zelo važnega in zanimivega zgodovinskega predmeta, kmečkega upora iz leta 1573. Med Slovenci in Hrvati je bilo sicer že o njem objavljenih več razprav, vendar je tu še vedno ugodno polje za zgodovinske študije in raziskavanja, kakor priča spis prof. Kaspeta: »Tiranstvo graščaka Fr. Tahija in njegovega sina Gabrijela«. (Casopis za zgodovino in narodopisje. 6. letnik.) — Hartingerjeva razprava je menda doktorska disertacija, ker nosi beležko, da je »odobrena od modroslovnoga fakulteta kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu«. V uvodu omenja avtor starejše kmečke upore na Ogrskem, Nemškem in po slovenskih deželah, potem precej na široko pojasnjuje kmečke socialne razmere v 16. stoletju (davke in bremena) na Hrvaškem, natančno opisuje zgodovino Susedgrada in Dolnje Stubice, kjer je bilo leta 1573 ognjišče kmečkega upora, in slednjič kmečke boje do njihovega nesrečnega zaključka. Spis se opira večinoma na hrvaške in ogrske zgodovinske vire in s te strani zanimive dogodke na hrvaško-slovenski meji dobro osvetljuje. Od slovenskih virov sta pa le dva izrabljena (Kaspert: Tiranstvo graščaka Tahija — in Radic: Herbart VIII.). Tu bi se dalo zlasti o sličnih starejših uporih in o socialnih razmerah kmetov po Slo-
venskem še mnogo več povedati, da bi bila razprava popolna. Začetek, razvoj in konec upora leta 1573 pa je po tiskanih virih dokaj natančno posnet in bode zgodovinarju dobro služil.

G.
Ravnokar je izšla druga zbirka: **H. Dentl: Exempelbuch für Predigt, Schule und Haus.** Že prvi del je bil v preteklem letu povsodi navdušeno sprejet, kar daje najboljšje znamenje, da si bo nova zbirka pridobila lepo število starih in novih odjemalcev. Knjiga obsega izbrane primere v pretežni večini iz novega časa o vseh naukih katoliškega katekizma. Vsak imejitelj prve zbirke bo posegel z veseljem po novem delu, ki še daleko presega prejšnje. Knjiga stane 4 K 80 v, vezana 6 K ter se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Mnenje gospoda dr. A. Knizeka, primarija za notranje bolezni v Štefanovi bolnišnici

Reichenberg.
Gospod J. Serravallo
Trst.

Z veseljem Vam poročam o poizkusih, narejenih z Vašim Serravallovim Kina-vinom z železom. Rabim ta pomnoček z dobrim uspehom, odkar so ga iznašli, v mnogih slučajih malokrvnosti, šibkosti prebavljanja, težki konvalescenci po prestani bolezni, kakor tudi v mnogih živčnih nerednostih organizma, ki se pokažejo posebno pri malokrvnih osebah in dosežem skoro brezizjemno zaželjene uspehe. Pripomoček jemljejo vsi radi; vsi ga lahko prenašajo; more se ga tudi podati več tednov zaporedoma, ne da bi povzročil nikakih nadleg, ne subjektivnih, ne objektivnih in uporablja se ga lahko toliko pri dečkih, kakor pri ženskah in moških. Smem ga smatrati na podlagi svojih raziskovanj kot eno izmed najboljših železnatih krepil, brez katerega ne morem biti.

Reichenberg, 23. sept. 1906.
Dr. A. Knizek.

Poslano.

Brzojavka.

Biel-Tramelaa (Švica).

Pri nakupu več tisoč najfinejših švicarskih ur pozdravljam vse svoje znanke in odjemalce.

Franc Cuden.

3146

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
17	9. zveč.	747,5	8,2	sr. vzh.	oblačno	
18	7. zjutr.	47,3	5,0	sl. vzh.	del. jasno	0,0
	2. pop.	45,7	11,9	sr. jvzh.	jasno	

Srednja večerajsna temp. 8,4° norm. 10-2.

Kam pa prijatelj?

V Vižmarje št. 61. Tam prodaja
G. PODREKAR prav prijazno 2701

hišo z vrtom

Naročajte „Slovenca“.

3147

Zahvala.

Ob priliki smrti in pogreba nepozabnega gospoda, brata, oziroma strica vč. g.

Franca Jarc

župnika v pokoju

nam je došlo toliko dokazov srčnega sočutja in spoštovanja do pokojnika, da nam je nemogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Zlasti nas je ganila ogromna vdeležba na potu k zadnjemu počitku. Naj bode tem potom vsem izrečena naša najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, 18. okt. 1911.

Zaljujoči ostali.

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovca z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, šte. 5. 2821

Vsaki petek se dobe po čudovito nizkih cenah
RIBE iz severnega morja
in iz Adrije pri
A. Stacul, Ljubljana

Št. 7736/V. u.

Razglas nabornikom

Mestni magistrat ljubljanski glede rednega nabora leta 1912 nastopno razglašča:

1. Vsem v Ljubljani, stanujočim, leta 1889, 1890 in 1891 rojenim mladenci, ne glede na rojstni in pristojni kraj se je

tekem meseca novembra 1911

zglasiti k zabeležbi pri vojaškem uradu v „Mestnem domu“ I. nadstropje.

2. Mladenci, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj, dokazila o starosti in pristojnosti (rojstni in domovinski list).

3. Začasno odsotne ali bolne mladence smejo zglasiti starši, varuhi ali pooblaščenca.

4. Onim nabornikom, ki hočejo uveljaviti eno ali drugo v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnostij, je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca januarja ali februarja 1912 pri omenjenemu vojaškemu uradu, najkasneje pa na dan glavnega nabora pri pristojni naborni komisiji.

5. Onim nabornikom, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega nabornega kraja, je o priliki zglasitve vložiti opremljene prošnje; obenem pa lahko oglase in izkažejo pravico do kake v §§. 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene ugodnosti.

6. Sinovom vojaških oseb, služečih v dejanski službi in onim mladenci, ki so nameščeni pri vojni upravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih, se je ravno tako zglasiti.

7. Kdor zanemarljivo dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovorom, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti, katere mu nalaga vojni zakon.

Naborniki, ki opuste zglasitev, ne da bi jih pri tem ovirala kaka nepremagljiva ovira, so krivi prestopka, ki se kaznuje z globo 10 do 200 kron ali pa s primernim zaporom.

Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane,

dne 9. oktobra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 18. oktobra.

Pšenica za oktober 1911	11.97
Pšenica za april 1912	12.11
Rž za oktober 1911	10.39
Rž za april 1912	10.53
Oves za oktober 1911	9.45
Oves za april 1912	8.67
Koruzna za maj 1912	8.62

Efektiv trdno.

Christofov učni zavod

privedi od 1. novembra t. l. naprej

poučne večerne tečaje

za gdč. prodajalke, blagajničarke, vajenke itd., v računstvu, dopisovanju, strojepisju itd. — Solnina neznatna. — Oglasi se sprejemajo vsak dan od 12. do 3. ure pop. v Sodni ulici 2. — Na zavodu se bodo vršila tudi razna poučna in strokovna predavanja.

V najem se da

dobrodoča gostilna in

trgovina z mešanim blagom

v „Narodnem domu“ v Grebinju na Koroškem.

Prosilci morajo imeti spričevalo trgovske sposobnosti in se oglasiti ustmeno ali pisмено pri „Hranilnici in posojilnici v Velikovcu“ do 15. novembra t. l.

3143 3

Kako so Lahi „štel“ Slovence.

Gorica, 17. oktobra 1911.

Revizija ljudskega štetja v Gorici se je začela v ponedeljek. Na glavarstvu je pripravljenih okrog 3000 pozivnic, ki se razpošljejo družinam, o katerih se dvomi, če odgovarjajo podatki v števnih polah dejanskim razmeram. Doslej se je razposlalo nekaj nad 1000 pozivnic, na katere se ljudje v velikem številu zgrašajo. V teku ponedeljka in torka se je v okroglo 300 slučajih dokazalo, da so bile prave napovedbe strank, ki so se izjavile za Slovence, popravljene, ali pa prejšnje pole sploh uničene ter napravljene nove, na katerih so iz Slovencev postali Lahi ter podpisali Slovencev ponarejeni. Slovenci, posebno pa služkinje, se na glavarstvu na vprašanja izjavljajo odločno za Slovence oziroma Slovence. Čast jim! Doslej nas je torej že več kot 7000. Samo v dveh dneh se je naše število pomnožilo za kakih 300. To se bo vršilo še celi teden. Drugi teden pa pride na vrsto vsakdo, ki si hoče ogledati, če je v števnih polah pravilno vpisan. Kdor torej ta teden ne dobi pozivnice, naj mirno čaka do drugega tedna. Tedaj naj se zgodi na glavarstvu, kjer mu na zahtevo pokažejo njegovo polo. Slovenci, le pogumno se javljajte, govorite na glavarstvu le slovensko! Kako nesramno so Lahi falzificirali številne pole, naj služijo v dokaz tle zgledi:

Načelnik goriškega Orla Jožef Medvešek je dobil pozivnico, naj se zgodi na glavarstvu. Tu je »signor Giuseppe Medvesceg« izjavil, da se je on s celo družino vpisal za Slovence ter se podpisal za Jožefa Medveška. Ko mu komisar pokaže polo, vidi, da na poli ni njegove pisave, da je podpis ponarejen ter pola sploh čisto druga. Seveda so ga zapisali zopet za Slovence, kar je in ostane!

V ulici sv. Antona stanuje številna slovenska družina Pečenko, ki se je vsa izjavila za Slovence, a so jo falzificirali za Lahe.

Tajnik slovenskega odbora za ljudsko štetje, ki je vršil v Gorici zasebno štetje Slovencev, gosp. Kenda, je bil s celo družino vpisan za Laha. Ironija usode, ki bo seveda sedaj zadela laški magistrat!

O drugem članu slovenskega odbora za ljudsko štetje, gosp. Svitožarju Dugarju, se tudi govori, da so ga na stara leta napravili za Laha. Seveda se bo popravilo to, toda nesramnost magistratovcev je jasno osvetljena!

Dalje je bila popolnoma falzificirana pola sloven. fotografa Weissa. Ko je gosp. Weiss kot navdušen Slovenec, videl na glavarstvu podatke, je videl, da je s celo mnogoštevilno družino vpisan za Laha, a njegov podpis ponarejen.

Če so se Lahi upali falzificirati uradne podatke celo pri tako notoričnih Slovencih, kaj so počeli šele drugod!

Govori se — in menda so te govornice zelo istinite —, da je v ulici sv. Antona, ulici Formica, na Kornju ter tam v bližju, kjer so Slovenci skoro v večini, družina za družino za laško izkazana, čeprav so se vsi izdali za Slovence. Govori se tudi, kar je težko verjetno, da so za Laha potvarili g. Jerneja Kopača, ki je bil pri predzadnjih državnoborskih volitvah slovenski kandidat v Gorici. Če je to res, presega ta sleparska nesramnost že vse meje!

Pri teh razmerah je še pravi čudež, da so nas našli 6600!

Iz tega sledi, da je vsakega Slovenca, ki ni dobil pozivnice, sveta dolžnost, da drugi teden gre pogledat na glavarstvo, kako je vpisan! Nihče naj se ne zanaša! Bati se ni treba nič! Kar kdo izpove na glavarstvu, ostane tajno! Pojasnjajte, ki ste bolj zavedni, manj zavednim važnost te revizije. Število Slovencev v Gorici se mora podvojiti!

Gospodinja in mati ima najvažnejšo nalogo ne samo v domačem družinskem življenju, temveč v celem narodnem gospodarstvu sploh. Blagor narodu, ki ima dobre, skrbne in varčne gospodinjice! Zato je sveta dolžnost vsakega naroda, da skrbi za vzgojo večjih in spretnih gospodinjic. V zadnjem času se skrbi sicer za prospeh umnega gospodinjstva po različnih šolah, toda naše kmečke, meščanske in delavske matere in žene rabijo strokovno knjigo, katera naj bo zvest in zanesljiv svetovalec tudi tistim, ki šole ne morejo pohajati. Zato je vsaka slovenska gospodinja lahko vesela, da je izšla knjiga:

GOSPODINJSTVO.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj, prednica šolskih sester in voditeljica gospodinjske šole v Ljubljani.

Za to knjigo je deželni odbor vojvodine Kranjske, svest si, da je blagostanje cele dežele odvisno od naših gospodinjic, dovolil izdatno podporo, tako da je cena zelo nizka, namreč za broširani izvod 2 K 20 vin., za trpežno vezan izvod pa 2 K 80 vin., po pošti 30 vinarjev več. — Knjiga obravnava vse panoge gospodinjstva za vse sloje našega prebivalstva, tako za preprosto, kakor za gospodinjstvo v večjem obsegu. Ob koncu obravnava knjiga tudi zdravilstvo in postrežbo bolnikov, kar je dodal praktični zdravnik dr. Dolšak. Pisateljica je sama dolgoletna praktična gospodinja, kateri pa ne manjka kot voditeljici gospodinjske šole tudi potrebne teoretične naobrazbe. Knjiga je opremljena z mnogimi slikami, založila jo je »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

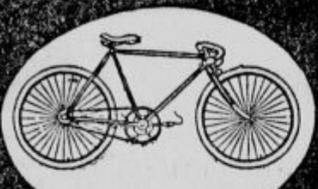
Važno za vinogradnike.

VINSKE SODE

več sto komadov, prav močne in zdrave, iz hrastovega lesa, od 400 do 800 litrov, se dobijo po prav nizkih cenah pri

M. Rosner & Co. Ljubljana.

Važno za vinskih trgovcev.

KINTA
KOLA

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so 866 „Kinta“-kolesa. Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno. K. Zamernik, Ljubljana, Dunajska c. 9. Specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli. Izposojevanje koles.

Sprejme se dobro vpeljan

trgovski potnik
manufaktorne stroke.

Ponudbe pod šifro „P. P. 89“ na upravništvu „Slovenca“.

Dama
ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti nege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z Steckenperfer lilijno mlečno milo (znamka Steckenperfer) tvrdke Bergmann & Co., Tešn ob Lahi. Komad po 80 v se dobi v vsih lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom t. d. 608

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z Zelzino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

Hiša za eno ali dve stranki z dvoriščem in lepim sadnim vrtom se ceno prodaja Potrebna kapitala 2600 K. Natančneje se izve Božna dolina, Ljubljana cesta V. št. 154.

Kuharica

dobro izučena v kuhanju, gospodinjstvu, likanju, šivanju, pranju in v vseh ročnih delih želi vstopiti kot kuharica v kako župnišče na Kranjsko, Štajersko ali Koroško. — Naslov: Poste restante „X. št. 2224“ glavna pošta, Ljubljana. 3126

Jožef Smrdelj, kovaški mojster v Knežaku sprejme 3139

učenca in pomočnika
Plača po dogovoru.

M. Rosner & Co.
veležganjarna sadja, Ljubljana
priporoča v svoji lastni žganjarni 2238 kuhano

Slivovko
Tropinovec
Brinjevec
Hruševac
Vinsko žganje

V zanesljivih kakovostih oddaja v množinah od 25 litrov naprej.

Finega špirta po tovarniški ceni.

Proda se takoj pod ugodnim pogojem **registrirna blagajna.**
Kupcem daje pojasnila Franc Pust, tesarski mojster v Ljubljani, Streliška ulica. 31173

Dobre vinske sode
iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove

od 56—100 litrov
" 200—500 "
" 600—1000 "

proda po nizki ceni
Fran Cascio 2784 1
vinski trgovec
Lingerjeva ulica 1. za Skofljo
Priporoča se tudi najtlačnejši vermouth po zelo ugodni ceni.

Najstarejša delavnica za nove vozove in popravila
I. BAN, Ljubljana
se je preselila z Dunajske ceste št. 31 na Poljansko cesto v prejšnjo tovarno vžigalic, sedaj tovarna strojev.

Delavnica sprejema tudi popravila avtomobilov. 3140

Istotam poseben prostor za shranjenje avtomobilov (garage).

Izvršilna dražba posestva
zemlj. knjige št. 338, kat. občina Štefanjava, obstoječega iz novozidane enonadstropne hiše s prodajalno, skladiščem, kletjo, dalje stransko poslopje in druge pritikline, se vrši **dne 27. oktobra 1911 ob 10. uri dop.** pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16. Podrobna pojasnila daje pisarna gospoda dr. Jos. Furlana, Ljubljana, Miklošičeva cesta. 3142

Ugodna prilika!
Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenejšega cementa, oddajam **cementne strešnike** (z zarezo in brez zareze) po **znižani ceni.** Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.
Ivan Jelačin, Ljubljana.

ZALOGA AMERIK. PISARN. OPRAV „JERRY“
Registraturne omare od 50 K :: naprej. ::
Cenik zastoj

THE REX CO, Ljubljana,
Hotel pri Maliču. Telefon št. 38.

Bukova drva
zrezana na 60 cm dolga polena in zložena v seženske skladišče, dalje drobno razcepljena jelova in bukova drva 20 cm dolžine in vezana v okrogle butarice 50 cm v premeru dobavi najceneje v poljubni količini prosto postavljena do hiše v Ljubljani: Leva grofa Auersperga gozdarski in upravni urad v Namršlju, p. Studenec-Ig pri Ljubljani. Blago se lahko naroči po pošti ali pri hišniku v Gosposki ul. 15.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9.
Glavna zaloga plošč slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 2 50 1138 naprej.
Gramofone
od K 25.— naprej. Avtomatične gramofone, najboljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.
Igle za gramofon tisoč od K 1-80 naprej. — Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

Darovi.

I. IZKAZ DAROV POGORELCEM V MOKRONOGU.

Darovali so: Županstvo v Sevnici 160 K; Zorman Iv., trgovec, Sp. Šiška, 20 K; Povše Fran., vodja salez. zav. na Radni 10 K; Ranthova obitelj v Škofji Loki 4 K 50 h; Župni urad Zabnica pri Škofji Loki (dar župljanov) 12 K; Župni urad trnovski v Ljubljani (dar župljanov) 33 K; Podvasnik Barbi, Unterach am Attersee, Zg. Avstrijsko, 40 K; Neimenovana Netti iz Ljubljane 17 K; dr. Furlan J., odvetnik, Ljubljana, kot poravnava med A. D. in J. P. 100 K; Boštele Ivan, vrtnar, Volčji potok — Radomlje: sveženj obleke in 1 K 20 h; Knaflič Radoslav, nadučitelj, Gorica pri Mozirju, 2 K; Kratner Fran., Kamnik, dar kamniških fantov 16 K; dr. Gregorič Viktor, zdravnik, Ilirska Bistrica, dar omizja Bistričanov in reških Slovencev pri »Žefi« v Il. Bistrici, 30 K; Podboj A., Ribnica, dar ribniških rodoljubov, 14 K; Samsa Fran., zastopnik firme K. Rosenbauer, Zagreb, dar članov slov. društva »Lipa« v Zagrebu, 10 K; dr. Papež Fr., odvetnik, Ljubljana, 12 K; Hutter Ivan, c. kr. sodnik, Mokronog, 50 K; Tičar Ferdo, c. kr. davčni oficijal Šoštanj, 31 K 50 vin. (darovali: Tičar F., Repotschnig H., Kocbek I., Lukman I., Tajnik M., Topolnik Fr., Škoberne J., Goriak Al., Meixner Leop., Galof A., Rajster Tona, Cerovšek Marija, Kumer M., Topolnik A., Schrambek Ado, Kocjanc, Kumer M., Florjanc Ivan, Novak J., Prekošek Iv., Berločnik J., Šoln Iv., Končan I., Selitsch Fr., Stor Fr., Kotnik Filip, Videmšek Fr., Stropnik Marija, Topolnik Ana, Kos Jos. in Jakl Ig.); podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu kot dohodek veselice z dne 3. sept. t. l. 230 K 54 vin.; Ropotec Fr., c. kr. poštar, Kozina, 7 K 10 vin (darovali Fr. Ropotec, Dolezila Fr., Pavletič Ana, Dekleva Fr., Cebulum A., Dovgan Iv., Sturm Fr., Taučar P. in Bevič Fr.); Urbanc Feliks, trgovec, Ljubljana, 30 K; L. pl. Födriansperg, Žužemberk, dar gospe Ane Kabrhel, zdravnikove vdove, Leitamischl, 3 K; Urbanič Jos., Ljubljana, zavoje obleke; Požar Justina, ravnat. soproga, Bled, zavoje obleke; Vencajz Edvard, c. kr. davčni upravitelj, Trebnje, 43 K (darovali: dr. Kuhar, J. Verbič, lek. Rupprecht in Volk Fr.); Božič Alojzij, trgovec, Zabukovje pri Sevnici (Štaj.), zavoje blaga; Petrič Frančiška, Trst, zavoje obleke; obitelj Dovžan, Stara cerkev pri Kočevju, zavoje obleke; I. C. Mayer, Ljubljana, veliko posteljne oprave in raznega blaga; Zajec Avg., hotelir, Sp. Šiška, doh. veselice 200 K; dr. Schegula J., odvetnik, Rudolfovo, 50 K; dr. Fr. Hauptman, Gradec, 5 K; Tomič Viljem, Trebnje, 20 K; Škerjanc Ivan, župnik, Vreme, 5 K; Zevnik Miha, kaplan, Kamnik, 5 K; Plantan Ivan, c. kr. notar v Ljubljani, 100 K; dr. Poznik Albin, c. kr. notar, Rudolfovo, 10 K; Gostinčar I., učitelj, Sv. Peter pod Sv. Gorami (Štaj.) nabral v gostilni Kranar 8 K 10 vin.; Kranjc Al., Laški trg, 10 K; Demšar Ivan, c. kr. okr. živinozdravnik, Litija, 25 K; Kegljaški klub »Spinčič«, Ljubljana, 25 K; Jagodic Iv., Kranj, 10 K; Ježek M., kaplan, Bloke, 20 K; Žargi I., trgovec, Ljubljana, 2 K; Gričar & Mejač, Ljubljana, zavoje raznih novih oblek; Ljubljana, 100 riža in 200 kg krompir-kron, Kešovkub Anton Karlan, Prihova niško osobje in delavci 65 K, Klobovs 20 K; V. Malerič, zdravnik, Črnomelj, Vrbič Miha, nadučitelj, Sodražica, zavoje obleke; Meršolj Jan., Reseče pri Škofji Loki, zavoje obleke; Müller Ivan, trgovec, Bevško—Trbovlje, 2 K; Krančar Josip, župnik, Rihenberg pri Gorici, 10 K; Lenger F., trgovec, Žiri, 20 K; Koklič I., Gor. Logatec, 2 K; Rakoše Iv., pos. I. dol. žganjarne, Straža—Toplice, 20 K; dr. Malerič, zdravnik, Črnomelj, 20 K; Mozetič Anton, Ljubljana, 10 K; Benčina I., Stari trg, nabral v veseli družbi 5 K 40 v; Žagar Josip, pek, Ljubljana, 5 K; P. Juvan, 5 K; Kos Miha, učitelj v pokoju, skupiček kifca na veselici pirniškega gasilnega društva, 10 kron 20 v; Čermelj Leo, Radeče pri Zidanem mostu, 95 K, (darovali: tovarnar rad. papirnice g. Pratik, 30 K, tovarniško osobje in delavci 65 K; Klobovs Dora, c. kr. poštarica, Gorenja vas, 10 kron, Kešovkub Anton, kaplan, Prihova —Konjice, 5 K; Rivec Marija, Klanec (Istra), 10 K; J. I. Naglas, Ljubljana, 30 K; Doberlet Fr., cesarski svetnik, Ljubljana, 20 K; Šašelj Milko, župnik, Klanec (Istra), 50 K; Kreditna banka v Ljubljani, 100 K; dr. Mathias Frid., c. kr. okrajni glavar, Krško, 20 K; Puppo Josipina, Kranj, 100 K; Grünfeld Leopold, Ljubljana, 10 K; Klinc Anton, Gorenjopolje, 20 K; dr. Rudolf prof. Chorinsky, c. kr. dvorni svetnik, Ljubljana, 100 K; dr. Švigelj Anton, odvetnik, Ljubljana, 10 K; Tomažič Ivan, trgovec, Ljubljana, 100 kg riža, 200 kg krompirja; Mestni mlin v Celju, 150 žaklijev

Za naše
gospodinje,
matere, žene
in dekleta.

Od gospodinje je odvisno blagostanje in sreča družine; gospodinje in matere imajo pa tudi v celem narodnem gospodarstvu eno najvažnejših vlog.

Blagor narodu, ki ima dobre, skrbne in varčne gospodinje! Dolžnost vsakega naroda, ki hoče prospevati, je, da skrbi za vzgojo večjih in spretnih gospodinj.

V zadnjem času se sicer po raznih gospodinjskih šolah skrbi za prospeh in povzdigo umnega gospodinjstva, toda našim meščanskim, delavskim in kmečkim materam ter ženam, ki takih šol ne morejo obiskovati, je manjkala dosedaj strokovna knjiga, ki bi jim bila zvest in zanesljiv svetovalec.

Vsaka slovenska gospodinja mora biti tedaj vesela nove knjige:

Gospodinjstvo.

Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu
važna opravila. ∴ Šolam in gospodinjam

sestavila

∴ S. M. Lidvina Purgaj ∴

voditeljica „Gospodinske šole“ v Ljubljani.

Knjiga je pregledana od najboljših strokovnjakov; deželni odbor in c. kr. kmetijska družba sta se zanjo zelo zavzela, ker se bo rabila tudi na gospodinjskih šolah. Knjiga ima izredno nizko ceno, namreč samo K 2·20 za broširan in K 2·80 za trpežno vezan izvod, po pošti 30 vinarjev več.

Pisateljica sama je dolgoletna, praktična gospodinja, kateri pa ne manjka kot voditeljici „Gospodinske šole“ tudi temeljite teoretične naobrazbe.

Knjiga obravnava vse panoge gospodinjstva za vse sloje našega ljudstva, tako za preprosto, kakor tudi obširnejše gospodinjstvo.

H koncu knjige je dodal praktični zbirnik dr. Dolšak še pouk o zdravilstvu in postrežbi bolnikov.

Knjiga je opremljena z mnogimi, lepo uspelimi slikami, izmed katerih so nekatere večbarvne.

To dragoceno knjigo naj si nabavijo za mal denar vse naše gospodinje, matere, žene in dekleta.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

moke po 15 kg; Habič Ivanka, zavoje obleke in 2 K, (nabrala pri blagih damah v Kranju); Neimenovan iz Gradca, zavoje obleke; Jezeršek Jakob, trgovec, Gorenjavas, zavoje obleke; Josip Žagar, pek, Ljubljana, velik žakelj kruha; Adolf Hauptmana naslednik, Ljubljana, 20 K; dr. Gregorec, zdravnik v Ptuj, 2 K; Vukšinič Davorin, oskrbnik nemškega viteškega reda v Metliki, 5 K 6 v; Brata Moskovič, veletržec, Ljubljana, 10 K; Krapeš Milko, urar, Ljubljana, 10 K; dr. Matija Hočevnar, zdravnik, Kostanjevica, 1 svinjak, 1 peč in 50 K; I. Samec, trg., Ljubljana, 50 K; Dobrave Marija, Radeče, zavoje obleke; Beniger Fr., posestnik, Trnovo, zavoje obleke; Paleček V. A., trgovec, Gorenja vas, zavoje obleke; Tratar Rezi, Mojstrana, zavoje obleke; dr. Triller Karol, dež. poslanec Ljubljana, 30 K; Možina Franjo, Rudolfovo 10 kron; superior misijonarjev pri svetem Jožefu v Celju, 20 kron; Majzelj Franc, posestnik, Belacevke, 50 K; neimenovani iz Vipave, 5 K; Knaflič Fran., Šmartno pri Litiji, 20 K; Setine Josipina, Ljubljana, zavoje obleke; Prunk Marija, Trst, zavoje obleke; Majr Terezija, Ljubljana, zavoje obleke; Cvenkel Anton, trgovec, Št. Peter v Savinjski dolini, 50 K; Čuden Fr., urar, Ljubljana, 20 K; Božič Fr., Rudolfovo, 20 K; Skalicky Bohuslav, Rudolfovo, 5 K 6 v; Vršič Vjekoslav, kanonik, Senj, 20 K; Tekavčič Ivan, vladni svetnik, Ljubljana, 50 K; Prijatelj Fran, Trzišče, 100 K; dr. Česarek I., zdravnik, Mokronog, 10 K; Lajovic Albin, magistratni uradnik, Ljubljana, zavoje obleke; županstvo Lancovo 100 K; Skof Anton, Ljubljana, zavoje obleke; Sirknik F., sodni nadoficijal, Ljubljana, zavoje obleke; upravništvo »Sloven. Naroda«, 31 K 50 v; Vukič Leopold, trgovec, Postojna, zavoje obleke; dr. Berce Otokar, odvetnik, Gradec, 100 K; Strancer K., Rifenberk, 5 K.

Mladenič ki govori slovensko in nemško išče službe v kakšnem hotelu. Naslov pove uprava lista. 3124

Gospodična

trgovsko naobražena, pridna, zmožna pisarniškega dela v slovenskem in nemškem jeziku se sprejme v trajno službo. 3137

Ponudbe pod »Voditeljica filijalke« na upravništvo »Slovenca«.

Proda se ali pa da v najem hiša z gostilno v Ljubljani

z vsemi pritiklinami. — Odda se tudi velika zračna klet blizu Ljubljane. — Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 3062

Posušene gobe

kupi v vsaki množini izvozna tvrdka S. Lederer, Neumark bei Taus. 3136

Ponudbe z vzorci in navodbo množine.

Drva za kurjavo

suha, trda in mehka, odpadki od stavbenega lesa se dobe v tovarni V. Scagnettija, Cesta na Rudolfovo železnico št. 16 za državnim kolodvorom. 3138

Modna in konfekcijska trgovina

M. Krištofič - Bučar

se je preselila v lastno hišo na Stari trg št. 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otročjo zimsko konfekcijo, po znano najnižji ceni, tudi po meri

Posebno krasne: kostume, plašče, pelerine, razne jopice, krila, domače halje in bluze in otročje oblekice.

Velika izbira perila in higijeničnih potrebščin za novorojenčke.

Pošilja na izbero tudi po pošti. 2993

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini usojam si kar najtopleje priporočati svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

iz najraznovrstnejšega kamna. Zaloga se nahaja v moji delavnici in na dvorišču pokopališkega oskrbnitva. Istotam so na razpolago tudi cementni in kamniti nagrobni okvirji lastnega izdelka. Izvršitev naročin bodisi iz granita, sijenita, labradorja, kraškega in beljaškega marmorja itd., jako točno in z nizkimi cenami. Preskrbujem tudi slike po najnižjih cenah. 2750

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Kunovar kamnoseški mojster **Ljubljana** novo pokopališče

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica na električen obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste!

Perilo za deklice in dečke, za otroke, platno šifon, švicarske vezenine, se kupi zelo ugodno, rjuhe, brisalke, prte, prtiče, nogovice, maje.

Tetra-perilo

za gospode in gospe. Kdor trpi na prehladu reumatizmu, trganju in ishiji, naj le to perilo nosi, ta poskušnja bode vsacega zadovoljila.

Vzorci so vsakemu na razpolago.

1787 (1)

Krasni pariški modeli so v polnem številu došli.

O. Bernatovič

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

2 dami iščeta v nakup starejšo prostorno hišo (gradič) harmonije

Ivan Kacin, Novi Vodmat 151, Ljubljana. Izdelujem vsake vrste 3043 1

po najnovejšem ameriškem sistemu. — V zalogi imam vedno izdelane harmonije, katere si vsakdo lahko ogleda, brez da si kaj naroči. Priznalna pisma na razpolago. Cenik franco in gratis.

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb

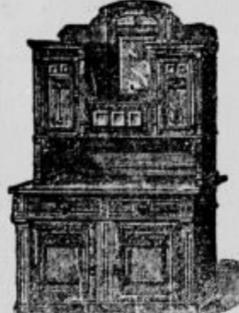
3362

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA

NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ I.

(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko: Gradec I., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Izdelki solidni.

Zmerne cene.

◆ Zaloga pohištva in tapetniškega blaga ◆

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11. Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

Sprejemajo se tudi opreme hotelov.

2924

Feliks Toman

Ljubljana, Resljeva cesta 30 nasproti skladišč južne železnice.

Največja zaloga vsakovrstnih nagrobnih spomenikov

iz črnega švedskega granita, labradorja, belega in sivega marmorja i. t. d. 2937

Nizke konkurenčne cene, solidni proizvodi. Načrti in proračuni brezplačno.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr. Praga-Vysočany

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevajanje elektr. sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 1927

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kujna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40,000,000 kron. Rezervni zakladi: 17,000,000 kron.
Osrednja menjalnica: **„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.**
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Liza, Drno, Dúchcov, Gablonz, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müllina, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA vseh vrst rent, obliagaj, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavníc, srečk i. t. d., i. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri žrežanju srečk in vradu papirjev. Prospekte in cenike premij zastavaj in franko.